ΠΡΟΟΔΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΝ ΒΙΕΝΝΗι, τῇ 1/13 Ἰουνίου 1889. ΑΡΙΘ. 9.

Π. Α. Θ. Π. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Ἐπὶ τῷ αἰσίῳ γεγονότι τῆς ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ πεντηκονταετηρίδος τοῦ σεπτοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας πρωθιεράρχου, ἣν τῇ εἰκοστῇ ἐννάτῃ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ 1889, ἀγαλλομένη ἡ καθόλου ὀρθόδοξος ἐκκλησία συνεορτάζει μετὰ τοῦ Ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνου, ἡ Διεύθυνσις τῆς „Προόδου“ πρόσφορον ἡγήσατο νὰ παράσχῃ τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ γεραροῦ ποιμενάρχου συνοπτικὴν Αὐτοῦ βιογραφίαν, ἀναγράφουσαν τὰ κατὰ τὸν πολύαθλον καὶ εὐεργετικώτατον τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἔθνει ἀρχιερατικὸν αὐτοῦ βίον, ὅστις προώρισται ὄντως νὰ χρησιμεύσῃ τοῖς ἐπιγιγνομένοις τῆς ἐκκλησίας λειτουργοῖς ἄριστος πρὸς μίμησιν ὑπογραμμὸς καὶ τύπος θεαρεστοτάτης, ἐθνωφελοῦς καὶ ἀληθῶς εὐαγγελικῆς πολιτείας.

Ὁ τὸ πνευματικὸν σκάφος τοῦ Ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνου εὐκλεῶς πάνυ καὶ δεξιῶς πηδαλιουχῶν Πατριάρχης Σωφρόνιος, ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθίνοντος ἤδη δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος, ἐν τῇ ἐνορίᾳ Τσιβαλίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων, πατρὸς μὲν Φωτίου Βασιλείου Μεϋδαντζόγλου, μητρὸς δὲ Ἀναστασίας, τὸ γένος Σαραφιαννάκου, ὀνομασθεὶς ἐν τῷ βαπτίσματι Σταῦρος. Γόνος τῆς θεοσεβοῦς ἐκείνης καὶ σεμνῆς γενεᾶς, ἧς κύριον καὶ μόνον μέλημα ἦν ἡ ἠθικὴ τῆς καρδίας διάπλασις καὶ ἡ ἐν χριστιανικῇ σεμνότητι διαμόρφωσις τοῦ ἤθους, ἐθήλασε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν εἰς τὰ πάτρια ἀνυπόκριτον ἐμμονὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀνατροφῆς. Ὅθεν ἐν ἡλικίᾳ τρυφερᾷ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ὑπερμεσοῦντα τοῦ 1820, κείρεται μοναχός, μετονομασθεὶς Σωφρόνιος καὶ χειροτονεῖται ἱεροδιάκονος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀριστίας Μητροφάνους τοῦ Λερίου, ἐνοριακοῦ ἀρχιερέως τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐκκλησίας τῆς γενεθλίου αὐτοῦ ἐνορίας. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ 1821 προσελήφθη ὡς διάκονος τοῦ ἀρτίως τότε χειροτονηθέντος Μητροπολίτου Προικονήσου Κοσμᾶ τοῦ Θρᾳκός, τοῦ διαπρέψαντος ἐπὶ αὐστηρότητι ἠθῶν καὶ εὐσεβείᾳ· διετέλεσε δὲ παρ' αὐτῷ διακονῶν ἐννέα μὲν ἔτη ἐν Προικονήσῳ, ἑπτὰ δὲ ἐν Μηδείᾳ καὶ Βιζύῃ καὶ μῆνας εἴκοσιν ἐν Χίῳ μέχρις Ἰουνίου τοῦ 1839.

Πλουτίζων ὁσημέραι τὸ πνεῦμα καὶ ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν παιδείᾳ διὰ τῆς ἀδιαλείπτου τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῶν ἱερῶν συγγραμμάτων μελέτης ἐνισχύόμενος, διέπλασε μὲν ἱεροπρεπῶς τὸ ἦθος, ὁμολογουμένην δὲ προσεκτήσατο διοικητικὴν ἱκανότητα κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς στάδιον τῆς ἐνεργείας, καθ' ὃ ὡς διάκονος καὶ ἀρχιδιάκονος ἐβοήθει τῷ γέροντι αὐτοῦ, κληθέντι εἰς διαφόρους, ὡς ἐρρήθη ἤδη, βαθμολογικὰς ἀνωτέρας Μητροπόλεις, καὶ ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς καὶ Μητροπολίτης Χίου τῇ ἐπιμόνῳ μὲν ἀπαιτήσει τῶν Χίων, εὐμενεῖ δὲ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπινεύσει, τῇ 29 Ἰουνίου, ἐπετείῳ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων καὶ κορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῷ 1839.

Τὴν ἐπαρχίαν Χίου ἐπὶ δέκα καὶ ἓξ ὅλα ἔτη δεξιῶς κυβερνήσας, μετετέθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855, προβιβασθεὶς ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς ἐν Πόντῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Ἀμασείας. Ἀλλ' ἡ διοικητικὴ αὐτοῦ ἱκανότης καὶ ἡ πρὸς διεξαγωγὴν δυσχερῶν ὑποθέσεων ἀδιαφιλονείκητος καὶ ἄμεμπτος δεξιότης, τοσοῦτον ἦσαν ἤδη πασίγνωστοι, ὥστε μόλις διατάξας τὰ τῆς νέας ἐπαρχίας αὐτοῦ πράγματα, προσεκλήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς μέλος τῆς Μεγάλης Ἐθνοσυνελεύσεως, τῆς ἐνταλείσης τῷ 1858, ἵνα συντάξῃ τοὺς ἐθνικοὺς κανονισμούς, καὶ εἰργάσατο μετὰ ζήλου ἀγνοῦ, ἐπὶ τριετίαν περίπου, ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ἐκείνῃ. Διὰ τῆς συνέσεως δὲ καὶ πεφωτισμένης πείρας αὐτοῦ, οὐ μόνον μεγάλως συνετέλεσε πρὸς παῦσιν τῶν καταχρήσεων καὶ βελτίωσιν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ σπουδαίας προσήνεγκεν ἄλλης φύσεως ὑπηρεσίας διορισθεὶς πρὸς τοῖς ἄλλοις σκευοφύλαξ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θησαυροφυλακείου, ἔφορος δὲ καὶ ταμίας τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. Καὶ τὸ μὲν Θησαυροφυλάκειον μετήνεγκεν εἰς τὸν πύργον τῶν Πατριαρχείων, ὃν καταλλήλως πρὸς τοῦτο αὐτὸς διεσκεύασε, τὴν δὲ Σχολὴν ὠφέλησε συντελέσας πρὸς εἰσαγωγὴν χρησίμων μεταρρυθμίσεων.

Τῶν κανονισμῶν δὲ συντελεσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων, ἐπὶ δὲ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον κληθέντος τὸ πρῶτον περὶ τὰ τέλη τοῦ 1860 τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Β^{ου}, ἐπανῆλθε χαίρων ὁ Σωφρόνιος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου εἰς Ἀμάσειαν, καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων κανονισμῶν καὶ τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν διατελούντων χριστιανῶν. Κατὰ τὸ μακρὸν ἤδη τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ μεστὸν ζωηρᾶς καὶ εὐσεβοῦς ἐνεργείας στάδιον, ἐπιδεξάμενος ὥς τε διάκονος καὶ ἀρχιδιάκονος καὶ ὡς ἀρχιερεὺς χαρακτῆρα ἄμεμπτον, ἀφιλοχρήματον, φιλόμουσον, φιλόκαλον, ἄσκνον καὶ τῶν πατρίων ἀτρόμητον ὑπέρμαχον καὶ προστάτην, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας τῇ 20 7βρίου 1863 ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἐν περιστάσεσι, καθ' ἃς τὸ κυμαινόμενον τῆς Ἐκκλησίας σκάφος ἐδεῖτο χειρὸς στιβαρᾶς καὶ κυβερνήτου πεφωτισμένου καὶ ἱκανοῦ πρὸς πάντα κίνδυνον εὐθαρσῶς ν' ἀτενίσῃ. Διότι προέκειτο νὰ καταρτίσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν εἰλικρινείᾳ τοὺς κανονισμούς, νὰ συνδιαλλάξῃ δύο ὁμόθρησκα ἔθνη, τὸ ἑλληνικὸν καὶ τὸ βουλγαρικόν, νὰ προστατεύσῃ τὰ δίκαια τῶν Ἁγίων Τόπων κατὰ τῆς λῃστρικῆς τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν ἁρπαγῆς, νὰ παγιώσῃ τὴν νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ ἀνυψώσῃ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀρχαίαν εὔκλειαν καὶ λαμπρότητα.

Τὸν βαρὺν τοῦτον ἄθλον ἀναλαβὼν ὁ Σωφρόνιος ἐπιτυχῶς ἐπὶ τετραετείαν διεξήγαγεν, ἀλλὰ τῷ 1867 προσβληθεὶς ὑπὸ νόσου δεινῆς παρῃτήθη· νοσηλευθεὶς δὲ καὶ ἀναρρώσας ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ Πριγκήπῳ ἰδιόκτητον αὐτοῦ οἰκίαν μετὰ τριακονταετῆ περίπου πολυκύμαντον καὶ πλήρη περιπετειῶν θεάρεστον καὶ ἐθνωφελῆ εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ὑπηρεσίαν, καὶ ἔμενεν ἐκεῖ ἰδιωτεύων.

Ἀλλ' ὅτε τῷ 1870 ὁ βαρὺς κλύδων ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Νικάνορος ἐπισκήψας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ μακρὸν συνταράξας, ἤρξατο κατευναζόμενος, ὑψίστατο δὲ ὁ μετ' αὐτὸν σάλος, ἡ δὲ ἀνάγκη κυβερνήτου δεξιοῦ ἐπεβλήθη ἄκαμπτος ὑπὸ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, τότε καὶ λαὸς καὶ Ἐκκλησία ἔστρεψαν πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ἰδιωτεύοντα Σωφρόνιον. Κοινῇ δὲ βουλῇ καὶ ψήφῳ, τὴν 23 Ἰουλίου 1870 προσκαλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λαμβάνων εἰς χεῖρας τοὺς οἴακας τοῦ κυμαινομένου σκάφους τοῦ Ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνου. Ἀποδεξάμενος δὲ τὸ ἀξίωμα ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ νῦν αἰσίως καὶ ἐν πλήρει γαλήνῃ διακυβερνῶν τὸν Ἀποστολικὸν τοῦτον Θρόνον ὁ γηραιὸς Σωφρόνιος, ὁ ἀρχαιότερος τῶν συγχρόνων ἀνωτέρων κληρικῶν καὶ ὁ πολυχρονιωτέρας καὶ πλείους παντὸς ἄλλου ὑπηρεσίας προσενεγκὼν τῷ τε γένει καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν· καθόσον ὑπηρέτησεν αὐτὴν ὡς διάκονος ἀπὸ τοῦ 1820 καὶ διήνυσε δεξιῶς καὶ θεαρέστως διαφόρους αὐτῆς Μητροπόλεις ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1839, παρουσιάζων οὕτω σπάνιον καὶ μοναδικὸν ἴσως παράδειγμα ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς καθόλου ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἀρχιερέως ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὅλην ὑπηρετοῦντος. Διότι τῇ 29 Ἰουνίου τοῦ 1889 συμπληρωθήσεται θείᾳ πάντως εὐδοκίᾳ ἡ πρώτη ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τῶν Θρόνων τῆς Ἀνατολῆς πεντηκονταετηρὶς τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ δικαίως καὶ ἐπαξίως τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς ἁπάντων ἀπολαύοντος γεραροῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου.

Ἡ „Πρόοδος“ τὰ πρὸς τὸν πολυσέβαστον πρωθιεράρχην καὶ παντὸς καλοῦ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀνάπτυξιν ἐπαγγελλομένου ἔργου πρόθυμον ἀντιλήπτορα καὶ προστάτην, βαθύτατα τοῦ σεβασμοῦ αὐτῆς αἰσθήματα οὐδαμῶς ἄλλως βέλτιον ἠδύνατο νὰ διατρανώσῃ, ἢ παρέχουσα τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς τὸ οἰκοδομητικώτατον καὶ περισπούδαστον ἀνάγνωσμα τοῦ ἱεροπρεποῦς Αὐτοῦ βίου καὶ τῆς χριστιανικῆς καὶ ἐθνωφελοῦς πολιτείας, εὔχεται δὲ θερμῶς μετὰ σύμπαντος τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ἵνα ὀρθοτομῶν κοσμῇ τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνον, οὗ ἀγλάϊσμα ὑπάρχει καὶ τῆς καθόλου ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐγκαύχημα.

Ο „ΚΩΔΩΝ“ ΤΟΥ ΣΧΙΛΛΕΡΟΥ.

(Das Lied von der Glocke.)

Vicos voco. Mortuos plango. Fulgura frango.

Α.

Ὁ περιηγούμενος ἀνὰ τὴν μουσοτραφῆ Γερμανίαν, ἀπὸ τῆς Βιέννης ἀρχόμενος τῆς περιοδείας αὐτοῦ, βλέπει πολλαχοῦ τὸν ὀρειχάλκινον ἀνδριάντα τοῦ μεγαλωνύμου Σχιλλέρου, τὸν οὐρανὸν δι' ἀτενοῦς ὄμματος θεωμένου καὶ τὴν ἀμάραντον τῆς Μούσης δάφνην σεμνῶς διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατοῦντος.

Ὁ Schiller ὑπῆρξεν ἀναμφηρίστως ἔξοχος ποιητής, μεγίστην ὑποσχόμενος τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῷ αἰῶνι ἡμῶν διάνοιαν καὶ ἴσως ἡγέτης πάντων τῶν λυρικῶν, μηδ' αὐτοῦ τοῦ Βύρωνος ἐξαιρουμένου, ἐκηρύττετο, εἰ μὴ σκληρῶς ὁ ἄωρος θάνατος ἀπέσπα τὸν ἄνδρα τοῦ κόσμου τούτου, μεταβιβάζων αὐτὸν εἰς τὸ ἄτερμον ἐκεῖνο τῶν ἑαυτοῦ ὀνείρων ἄσυλον, „ὅπου βραβεύονται ἐπαξίως τ' ἀληθῆ καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα·“ καὶ δὴ ἐν ὅλῃ τῇ νοητικῇ αὐτοῦ ῥώμῃ, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἔγραφε τὸ *Ἰδεῶδες*, τοὺς *Θεοὺς τῆς Ἑλλάδος* καὶ τἆλλα λυρικὰ ἀριστουργήματα, συνειργάζετο τῷ Γκαῖτε πρὸς τελείωσιν τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου καὶ ἐδίδασκεν ἀπὸ σκηνῆς, ἐνώπιον μουσοχαροῦς ἀκροατηρίου, πατριωτικὰ δράματα, τὴν τριλογίαν τοῦ *Βαλλενστάϊν* καὶ δὴ *Γουλιέλμον τὸν Τέλλον*, ἅπερ ἀνέδειξαν αὐτόν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ St. Marc Girardin, τὸν δραματικώτατον τῶν Γερμανῶν ποιητῶν.

Ἀλλ' εἰ καὶ ἡ Μοῦσα ἐφίλησε τὸν Σχίλλερον, οὐρανοβάμονα ποιητὴν αὐτὸν ἀναδείξασα, οὐχ' ἧττον καὶ „ἡ συνείδησις — ὡς λέγει ἡ δὲ Σταέλ — ὑπῆρξε Μοῦσα αὐτοῦ“, ἡ δ' ἀρετὴ φιλόστοργος μήτηρ. Ἠγάπησε τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν τῇ ἀείποτε θεοστηρίκτῳ αὐτοῦ ψυχικῇ γαλήνῃ οὐδένα ὁ ἀοιδὸς ἐμίσησεν· αὐτὸς δ' ὁ φαῦλος παρίστατο ἀεὶ τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ ὡς ἡ προσωποποιΐα ἀνθρώπου, ἀξέστου ἔτι τὴν ψυχὴν καὶ τὰ αἰσθήματα, φύσει τὸ πονηρὸν κατεργαζομένου, ἐξ οὗ δ' ὤφειλεν ἀρέσθαι ὁ ἀγαθός, ἐν καιρῷ εὐθέτῳ, ποιάν τινα ἠθικὴν ὠφέλειαν.

„Προσφιλής μοι ὁ φίλος — ἔλεγεν, — ἀλλὰ λυσιτελὴς ὁ ἐχθρός· εἰ ὁ φίλος δεικνύει τί δύναμαι, ὁ ἐχθρὸς διδάσκει με τί δεῖ ποιεῖν.“ (Freund und Feind.)

Οὐδέποτε ἡ συνείδησις ὑπηγόρευσε τῷ Σχιλλέρῳ ἀπαισίους γόους ἢ βλάσφημα ῥήματα· ἀλλ' εἰ ἐθρήνησε πολλαχοῦ τῶν λυρικῶν αὐτοῦ ὡς ἄνθρωπος, διότι ἴδιον ἀγαθοῦ ἀνθρώπου τὰ εὐγενῆ δάκρυα, ὁ θρῆνος αὐτοῦ ὑπῆρξε φιλομήλας ὠδὴ εὐελπις, ἄγγελος ἠθικῆς μεταμορφώσεως καὶ παλιγγενεσίας.

Οὐδαμοῦ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ ἐβλασφήμησε πώποτε περί τινος· αὐτῆς τῆς ἐραστρίας τὸ παλίμβολον μετ' ἀξιομιμήτου καρτερίας καὶ ἀξιοπρεπείας ἐδέξατο, οὐδὲν ἐπὶ τούτῳ, ἢ τὸ ἀτελὲς τοῦ ἔρωτος αὐτῆς πικρῶς αἰτιώμενος.

„Εἰ ὁ θάνατος — ἔλεγεν — ἔκλειέ σου τὰ βλέφαρα, ὦ Ἔμμα, ἴσως ἔζης ἔτι ἐν τῇ τεθλιμμένῃ καρδίᾳ μου . . . . . Ἀλλ' οἴμοι! οὐκέτι ζῇς ἐν τῷ ἐμῷ ἔρωτι, διότι ἀπολαύεις ἔτι τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων . . . . . Οἱ ἡδεῖς τοῦ ἔρωτος πόθοι παρέρχονται πώποτε, ὦ Ἔμμα; . . . . . Ἔρως ἐστὶν ὁ σβεννύμενος; ἔρως ἐστὶ τὸ θνῆσκον αἴσθημα; Ἡ οὐρανία φλὸξ ἐξαφανίζεται ποτε, δίκην γηΐνου τινος ἀγαθοῦ;“

Was dahin ist und vergangen,
Emma, kann's die Liebe sein?
Ihrer Flamme Himmelsgluth
Stirbt sie wie ein irdisch Gut?

(An Emma.)

Ἐντεῦθεν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἕτερον κύκνον, πολλῷ τοῦ Σχιλλέρου ὑποδεέστερον, τὸν Λαμαρτῖνον, ἀποκαλοῦντα που τὴν εὐφυΐαν ἀέναον θλῖψιν, ἐν τῷ Σχιλλέρῳ ἀποθαυμάζομεν τὴν ἀληθῆ μεγαλοψυΐαν, ἐρειδομένην ἀείποτε ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς ψυχικῆς γαλήνης, καίτοι — ὡς αὐτὸς οὗτος λέγει ἀλλαχοῦ — „Αἱ ἀγναὶ τῆς ἀληθείας ἀκτῖνες οὐδαμῶς δωροῦνται ἡμῖν πάντοτε θάλπος.“

Sie geben, ach! nicht immer Gluth,
Der Wahrheit helle Strahlen.

(Licht und Wärme.)

„Ἀποσπάσθητι, — κράζει πρὸς ἐγωϊστήν, — τῆς πλάνης καὶ ἄσπασαι τὸν οὐρανόν! Ὅ,τι οὐδὲν ἤκουσεν οὖς, ὅ,τι οὐδὲν εἶδεν ὄμμα, τοῦτο ἐστὶ τὸ Ὡραῖον καὶ τὸ Ἀληθές. Οὐδαμῶς εὑρίσκεις ταῦτα ἐν τοῖς ἔξω, ὅπου ὁ ἄνους ζητεῖ αὐτά, ἀλλ' ἀεὶ ἐν σοί.“

Es ist nicht draussen, da sucht es der Thor;
Es ist in dir, du bringst es ewig hervor.

(Die Worte des Wahns.)

Λατρεία θεοῦ καὶ πρὸς τὴν Ἀθανασίαν ἀκράδαντος πεποίθησις, ὠδὴ ἀέναος πρὸς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν φιλίαν, μειλίχιαι προσρήσεις καὶ θαυμαστικὰ ἐπιφωνήματα πρὸς τὸ ὡραῖον, ἰδοὺ ἡ ἀμάραντος τοῦ Σχιλλέρου ποιητικὴ ἀνθοδέσμη, „ἐξ ἧς ἡδέως τις, — ὡς ἔλεγεν ὁ Goethe, (Werther) — τὴν ἑαυτοῦ τροφὴν ἡδύνατο ἀρύσασθαι, εἴποτε μετεμορφοῦτο εἰς μέλισσαν.“

„Ἡ καρδία λέγει ἡμῖν ὅτι ἐγεννήθημεν πρὸς ὕψιονα ὁρισμόν· ἡ δὲ διὰ τῆς ἐνδομύχου ταύτης φωνῆς διδομένη ἡμῖν ἐπαγγελία αὕτη οὐδέποτ' ἀπατᾷ τὴν ἐλπίζουσαν ψυχὴν . . . . .“

Im Herzen kündet es laut sich an:
Zu was Besserm sind wir geboren;
Und was die inner Stimme spricht,
Das täuscht die hoffende Seele nicht.

(Hoffnung.)

Παῖς ἔτι τὸν θεὸν ἐξύμνησε καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν πεποίθησις, ὡρίμως ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ τρυφεροῦ ἀοιδοῦ φυτευθεῖσα, ἀγλαοὺς ἄχρι τῆς προώρου τελευτῆς αὐτοῦ ἀνεβλάστανε καρπούς.

„Ὅ,τι ἡ τῶν φιλοσόφων ἀγχίνοια οὐ βλέπει, ψυχή τις ἀφελὴς εὐχερῶς πάνυ ἀνακαλύπτει . . . . . Ὑπάρχει οὐρανία δύναμις, ὑπάρχουσα ἀεὶ καὶ ὅταν κλονίζηται ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου . . . . . Ὑπερθεν τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐκτάσεως, ζῇ ἀκμαῖος ὁ Ὕπατος Νοῦς . . . . . Εἴτε ἀλλάσσει, εἴτε, συνῳδὰ τοῖς νόμοις τῆς τροπῆς, τὸ πᾶν μεταμορφοῦται, ἐν μέσῳ τῆς ἀναστατώσεως ταύτης ὑπάρχει ἐν ἀναλλοίωτον καὶ ἤρεμον πνεῦμα.“

Hoch über der Zeit und dem Raume webt
Lebendig der höchste Gedanke,
Und ob alles in ewigem Wechsel kreist,
Es beharret im Wechsel ein ruhiger Geist.

(Die Worte des Glaubens.)

Τὴν πρὸς τὸν Γκαῖτε φιλίαν τοῦ Σχιλλέρου, τὴν καὶ ἱστορικήν, ἠθανάτισαν τά τε ἀπομνημονεύματα τοῦ πρώτου καὶ ἡ καλλιεπὴς ἀμφοτέρων συλλογή, ἡ ἐπονομαζομένη Xenies, ἀληθὴς τῶν δεινοπαθημάτων καὶ ταλαιπωριῶν τοῦ φιλολογικοῦ βίου ἱστορία. Ἡ πρὸς τὸν Σχίλλερον πατρικὴ τοῦ ἡγέτου τῆς γερμανίδος Μούσης στοργὴ καὶ ἡ φιλία ἀνύψου αὐτὸν ἄχρι τρίτου οὐρανοῦ καὶ, ἐν τῇ ἐκστάσει, τῷ σύμπαντι ὁ Σχίλλερος φιλικὰς ῥήτρας ἀπέτεινε καὶ τὴν φιλίαν σὺν τῷ ἔρωτι θεοὺς ἐθεώρει τῆς γῆς, ἐξ οὐρανοῦ κατελθόντας πρὸς παραμυθίαν τῶν ταλαιπωρουμένων.

„Ὁ χρόνος — λέγει — ἵπταται, ἐν ὥραις ἔρωτος, δι' ὀνείρων χρυσῶν· ἡ ψυχὴ πλανᾶται ἐν θυμηδέσιν ἐκστάσεσιν, ἡ δὲ ἀλήθεια

διαρρήγνυσι τὸν ἑαυτῆς πέπλον . . . . . Ὁ ἔρως ἐστὶν ἡ ἰσχυρὰ πυξὶς τοῦ διανοητικοῦ κόσμου, ὁ πρὸς τὴν Θεότητα ὁδηγὸς ἡμῶν . . . . . Ὁ τοὺς ἀνθρώπους ἀγαπῶν κατέχει ἐν ἑαυτῷ κόσμον ὁλόκληρον . ."

„Ἴδε, ὦ Λαῦρα! ἡ ἀγρία λύπη πραΰνεται δι' ἑνὸς ἡδέος φιλήματος, καὶ ἡ ἄφωνος ἀπόγνωσις παρηγορεῖται ὑπὸ τῶν θαλπωρῶν τῆς ἐλπίδος βλεμμάτων. Ἡ τροφὴ ἡδύνει . . . . . μετριάζει τὰ σκοτεινὰ πάθη, καὶ τὸ βλέμμα ζωογονούμενον ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, εἰκονίζει τὴν τοῦ ἡλίου αὔγην . . . . ."

Siehe, Laura, Fröhlichkeit umarmet
Wilder Schmerzen Ueberschwung;
An der Hoffnung Liebesbrust erwarmet
Starrende Verzweifelung etc.

(Phantasie an Laura.)

Τῇ δὲ φιλίᾳ ἀποτεινόμενος· „Σὺ — κράζει — ἰᾷ τὰ τραύματα, ὦ τῆς φιλίας ἡδεῖα χείρ! Σὺ ἡ πρᾴως ἐλαφρύνουσα τὸ τῆς ζωῆς φορτίον· σὺ ἦν, παιδίον ἔτι, ἐζήτησα καὶ εὗρον."

Du, die du alle Wunden heilest
Der Freundschaft leise, zarte Hand,
Des Lebens Bürden liebend theilest,
Du, die ich früher sucht' und fand.

(Die Ideale.)

„Μισοῦντες, ἐσμὲν σώματα ἄψυχα καὶ θεοὶ καθιστάμεθα ὁπόταν ἀγαπῶμεν."

Todte Gruppen sind wir — wenn wir hassen,
Götter — wenn wir liebend uns umfassen!

(Die Freundschaft.)

Ἀπείρως ἐν ταῖς ποιήσεσιν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐτίμησεν. Ὡς ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ Goethe (Wilhelm Meister) λέγει ὅτι· „αἱ γυναῖκες οὐ διανοοῦσι τὸν κόσμον διὰ πτερύγων μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ ποδῶν αἱματοφύρτων, ἔστιν ὅτε, ἐκ τῶν τριβλων καὶ τῶν ἀκανθῶν τῆς ὁδοῦ· „καὶ ὁ Σχίλλερος οὐ μόνον τὰς γυναῖκας ὡς ἐραστρίας ἐξύμνησεν, οὐ μόνον προσέκλινεν, ὡς ὁ Legouvé, τὸ γόνυ πρὸ τοῦ φύλου, ᾧ ὤφειλε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα,

Tombe aux pieds de ce sèxe à qui tu dois ta mère.

ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καθόλου τῆς γυναικὸς ἀποστολῇ, δι' ἀθανάτων στίχων ᾖσεν αὐτήν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Σχίλλερον τῆς μουσικῆς, τὸν ἀθάνατον Βεετχόβεν, ἀποκαλοῦντα που τὰς γυναῖκας . . . . . ἀρνούμενον φῶλον.

„Das menschliche und weibliche Princip. — Das bittende und das widerstehende . . . . ."

„Αὗται-λέγει ἐν τῇ ποιήσει Würde der Frauen, — στρωννύουσι δι' οὐρανίων ῥόδων τὴν ἐπίγειον ζωήν· συγκροτοῦσι τὸν εὐτυχῆ δεσμὸν τοῦ ἔρωτος καὶ, ὑπὸ τὸν αἰδήμονα πέπλον τῆς χάριτος, διατηροῦσι καὶ ὑποθάλπουσι δι' εὐλαβοῦς χειρὸς τὸ αἰώνιον πῦρ τῶν τρυφερῶν αἰσθημάτων . . . . . Ἡ περιπαθὴς τῶν γυναικῶν ψυχὴ μορμύρει, ὡς ἡ Αἰολία λύρα, θωπευομένη ἐλαφρῶς ὑπὸ τοῦ ζεφύρου . . . . . Ἡ εἰκὼν τοῦ πάθους ταράσσει ἡδέως τὴν γενναίαν αὐτῶν καρδίαν καὶ τὰ δάκρυα ῥέουσιν ἐκ τῶν ὀμμάτων, ὅμοια πρὸς οὐρανίαν δρόσον."

Διερχόμενος ὁ ἀναγνώστης τὸν ἱλαρὸν ἐκεῖνον λειμῶνα τῶν τοῦ Σχιλλέρου ποιήσεων, μεθύσκεται ὑπὸ τοῦ ἀρώματος τῶν ἀειθαλῶν τῆς μεγάλης μούσης ἀνθυλλίων καὶ ἀναλαμβάνει αὐθωρεὶ ἐκ τῆς νάρκης εἰς ἣν καταδικάζει αὐτὸν — καὶ ἄκοντα πολλάκις — ὁ πραγματικὸς βίος. Καὶ τόδε τὸ ἄνθος ἀβρὸν καὶ τοῦτο χάριεν καὶ ἐκεῖνο πάντων χαριέστατον καὶ εὐοσμώτατον! Ὅ,τι δ' ὑπέστη ὁ Πετράρχης συλλέγων τοὺς ἐν τῇ Θείᾳ Κωμῳδίᾳ τοῦ Φλωρεντίνου διακεκριμένους ἀδάμαντας, ταὐτὸ καὶ ὁ ἀναγνώστης ὑφίσταται, ὁσάκις τὰς τοῦ Σχιλλέρου ποιήσεις ὑποβάλῃ εἰς ἐκλογήν· τοὐτέστιν, ἀντιγράφει τὴν συλλογὴν ὁλόκληρον.

Αἱ πρὸς τὴν Λαῦραν ἐρωτικαὶ ᾠδαὶ εἰσὶν ἀμίμητοι καὶ εἰς ἑξηκοντούτιδα καρδίαν τὸν ἔρωτα ἀναμιμνήσκουσιν. Ὁ *Ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Ἕκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης* διακρίνεται ἐπὶ καλλιλογίᾳ καὶ ἀπαραμίλλῳ βραχυεπείᾳ. Οἱ ἀτυχεῖς τῆς Ἡροῦς καὶ τοῦ Λεάνδρου ἔρωτες, καίπερ κατ' ἀπομίμησιν τοῦ Μουσαίου γραφέντες, πολλῷ ὑπέρτεροι τοῦ ἔπους τοῦ Ἕλληνος ἐξελέγχονται. Τίς ὁ μὴ δακρύων ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν τυχῶν τῶν δύο ἐκείνων πιστῶν ἐραστῶν, ὧν τὰς καρδίας ἀπεχώριζον μὲν προδήλως τὰ οἰκογενειακὰ μίση καὶ ὁ ἄπλευστος, „ἐλλείψει γεφύρας καὶ νηός," Ἑλλήσποντος,

Ach, zu dem entfernten Strande
Baut sich keiner Brücke Steg,
Und kein Fahrzeug stösst vom Ufer;
Doch die Liebe fand den Weg.

(Hero und Leander.)

ἃς ὅμως ἡ „γλυκεῖα καὶ εὐποιὸς θάλασσα", ἐν ἀντιθέσει πρὸς „τὴν ψευδῆ τῶν ἀνθρώπων φυλὴν καὶ τὴν σκληρὰν τοῦ πατρὸς τῆς Ἡροῦς καρδίαν," συνήνου, ἄγουσα ἑκάστοτε διὰ τῆς ἀγκάλης αὐτῆς τὸν διὰ κολυμβήσεως τὸν πορθμὸν διαπεραιούμενον τολμηρὸν ἀλλ' ἀτυχῆ Λέανδρον.

Falsch ist das Geschlecht der Menschen,
Grausam ist des Vaters Herz;
Aber du bist mild und gütig,
Und dich rührt der Liebe Schmerz.

(Id.)

Καὶ τελευταῖον, ἡ μετὰ τὸ „Ἆσμα τῶν Κωδώνων", ὃ παρακατιόντες λεπτομερῶς ἀναλύσομεν, πασῶν καθ' ἡμᾶς ἀρίστη ποίησις *Ὁ θεοὶ τῆς Ἑλλάδος*, ὧν τὴν τελευτὴν δι' ἀθανάτων στίχων ὁ Σχίλλερος ἔκλαυσεν, ὡσεὶ ἐκ στόματος ἐπήγασε φιλοπάτριδος Ἀθηναίου τοῦ τετάρτου μ. Χ. αἰῶνος, τῆς θλιβερᾶς ἐκείνης καὶ σκοτεινῆς ἐποχῆς τοῦ ὁριστικοῦ θανάτου τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου. Μόνος ὁ Ἰουλιανὸς καὶ οἱ ὁμοφρονοῦντες αὐτῷ ἠδύναντο ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἐρήμου Ἀκροπόλεως γράψαι παρόμοιον ποίημα . . . . .

Ὡραῖε Κόσμε μου, ποῦ εἶ; Ἐπάνελθε ταχεῖα,
ὦ ἀνθηρὰ τῆς φύσεως καὶ θεία ἐποχή!
φεῦ! . . . . μόνον ἐν τοῖς ᾄσμασι καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ
τὸ ἱλαρόν σου ὄνομα ζῇ ἔτι καὶ ἠχεῖ . . . .
Ἐν τοῖς κοιλάσιν ἔρημον τὸ βλέμμα ἀτενίζει,
οὐδεὶς θεός τὸ ὄμμα μου, ὡς ἄλλοτε, φωτίζει . . . .
Σκιὰ ἐναπολείπεται ἐκ τῶν πολλῶν εἰκόνων,
ὠχρὰ σκιὰ καὶ μόνον . . . .
. . . . . .
Οἱ πάντες ἐμαράνθησαν, ὡς ἄνθη ἐν τῇ δύσει·
εἰς τοῦ βορρᾶ κατέρρευσαν τὸ σθένος ἐς ἀεὶ . . . .
Ὅπως ἑτέρου γέννησιν πλουσίως ὡραΐσῃ,
ὁ κόσμος οὗτος ἔπεσεν οἰκτρῶς καὶ οἱ θεοί . . . .
Τὰ ἄστρα ἐνητένισα, ἐν ψυχικῇ ὀδύνῃ . . . .
οὐδέποτε τὸ σέλας σου ἀνεῦρον, ὦ Σελήνη . . . .
Ἠρώτησα τὰ κύματα, τὰ ἄλση . . . . Οἴμοι! στόνον
νεκρὸν λαλεῖτε μόνον.
. . . . . .
Ἀπέπτησαν διὰ παντός . . . . Ἀπέδρα ταὐτοχρόνως
εἴτι ὡραῖον ἐκ τῆς γῆς, λαμπρὸν καὶ ὑψηλόν·
ἡ καλλονή, τὰ χρώματα, ἡ χάρις καὶ ὁ τόνος,
νεκρὰ δὲ μνήμη ἔμεινεν ἡμῖν ἐκ τῶν πολλῶν . . . .
Τοῦ χρόνου ἀποφεύγοντες τὸν χείμαρρον ἐκεῖνοι,
τὰς κορυφὰς κατῴκησαν τοῦ Πίνδου ἐν γαλήνῃ.
Πᾶν ὅτι ἠθανάτισεν τῶν ποιητῶν ἡ Λύρα,
ἀδιακρίτως ἔφθειρεν ἐν τῇ ζωῇ ἡ Μοῖρα . . . .

(Die Götter Griechenlands.)

„Ἴδετε! πόσους πτωχοὺς τρέφει εἷς μόνος πλούσιος! Ὅταν οἱ ἄνακτες οἰκοδομῶσιν, οἱ ἀμαξηλάται ἔχουσιν ἔργον·" λέγει κοινόν τι γερμανικὸν λόγιον, ὅπερ ὁ Σχίλλερος ἐστιχούργησεν ὡς ἑξῆς:

Wie doch ein einziger Reicher so viele Bettler in Nahrung
Setzt! Wenn die Könige bau'n, haben die Kärrner zu thun.

(Kant und seine Ausleger.)

„Ἀλλὰ μετὰ τὸν Γκαῖτε καὶ Σχίλλερον, — ἐπιπροστίθησιν ὁ ἐμβριθὴς Johannes Scherr, — οἱ χειρώνακτες ἐποιήσαντο μείζονα πάταγον· πάντες ἐπειράσαντο ἀπομιμήσασθαι, οὐδεὶς δ' ὁ λαβὼν τοὺς ποιητὰς ὡς ὑπογραμμόν." Οἱ στίχοι τοῦ Σχιλλέρου βασιλεύουσιν ἀεὶ ἐν τῇ γερμανικῇ ποιήσει, ὡς ὁ Λαοκόων τοῦ Λέσσιγ ἐν τῇ κριτικῇ.

Ὁ Σχίλλερος ἐστὶν ὁ ἀθάνατος ἀοιδὸς τῆς ἐλπίδος, ὡς ὁ Schubert, κατὰ τὴν ἔκφρασιν βιογράφου αὐτοῦ, ὁ τοῦ ἄλγους μουσικός.

Καὶ ταῦτα ἀτελῶς μὲν ἀλλ' ἅλις, ὡς ἐν προοιμίῳ τοῦ παρόντος δοκιμίου, περὶ Σχιλλέρου, τοῦ δαιμονίου ποιητοῦ, δαιμονίου δὲ τὴν συνείδησιν ἀνθρώπου· τῆς ἐξόχου διανοίας συνδεδεμένης θαυμασίως δι' ἀρρήκτων δεσμῶν πρὸς τὴν ἀθῳότητα, τὴν αἰδῶ καὶ πᾶσαν ἀρετήν· τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης ψυχῆς ἐν μέσῳ αἰθέρι, συμπαθοῦς δὲ καρδίας ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ ἐν ὁμίλοις φίλων. Τοιαῦτα δ' οἱονεὶ ἀβρόχοις ποσὶν ἕνια τῶν ἐπῶν ἐκείνων, δι' ὧν καὶ ἄκων ὁ ἀναγνώστης εἰσάγεται εἰς κόσμον καινὸν καὶ ἄλυπον, ἀποσπώμενος ἰδανικῶς τῶν λυπηρῶν πραγματικοτήτων τῆς ζωῆς, ἀνεπαισθήτως μεταρσιοῦται εἰς τὰ ὕψιστα ἐκεῖνα στρώματα, ὅπου μαρμαίρει τὸ ὡραῖον, ὃ καὶ ὅρος καὶ ἡ αἰωνία ἀνάγκη πάσης εὐγενοῦς καὶ θέσπιδος ψυχῆς.

„Τοιαῦτα ἔργα — ὡς λέγει ὁ Taine, ὁμιλῶν περὶ τῆς Ἰφιγενείας τοῦ Γκαῖτε, — εἰσὶ τὰ ἀληθῆ προσευχητάρια, ἃ ὀφείλομεν ἀναγινώσκειν, ὁσάκις εἰσερχόμεθα εἰς τοὺς μεγάλους ἡμῶν φυσικοὺς ναούς."

(Ἕπεται συνέχεια.) Θ. Μ.

ΚΟΡΗ ΠΛΕΚΟΥΣΑ.

Ἐπιτρέπεται βεβαίως ἡμῖν νὰ σεμνυνώμεθα διὰ τοὺς ὀλίγους ὁμογενεῖς καλλιτέχνας, ὅσοι διὰ τῆς εἰς τὴν θείαν τοῦ Ἀπελλοῦ τέχνης εὐδοκίμου ἐπιδόσεως κατέλαβον θέσιν ἔντιμον καὶ διαπρεπῆ μεταξὺ τῶν νεωτέρων τῆς Ἑσπερίας ἀριστοτεχνῶν. Τὰ ἔργα αὐτῶν τὴν δικαίαν τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου ἐπισπώμενα προσοχὴν καὶ εὐνοϊκὴν ἐκτίμησιν, λίαν εὐφήμως καὶ κολακευτικῶς κρίνονται, περιττὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ἡ τοιαύτη τῶν ἑλληνικῶν ἔργων ὑποδοχὴ δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀρίστη τοῖς ἡμετέροις καλλιτέχναις ἐνθάρρυνσις ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν οὐ μικρὸν διαθρύπτουσα τιμή· ἡ ἑλληνικὴ φυλή, ἡ εἰς τὸ εὐγενὲς στάδιον τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ τόσῳ ζηλωτῶς καὶ εὐοιωνίστως προβαίνουσα, ὤφειλε βεβαίως νὰ μὴ ὑπολείπηται καὶ ἐν τῇ θαυμασίᾳ τέχνῃ τῆς διὰ τοῦ χρωστῆρος παραστάσεως τοῦ καλοῦ· παρήγορον δὲ ἀληθῶς εἶνε ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο ἐπαξίως καὶ ἐντίμως ἀντιπροσωπεύεται.

Ἡ παρατιθεμένη ἐν σελ. 137 εἰκὼν τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου κ. Γ. Ἰακωβίδου, οὗ καὶ ἕτερα ἔργα πολλῶν ἔτυχον ἐπαίνων καὶ εὐφημοτάτων κρίσεων, δίδωσι τὸ μέτρον τῆς τέχνης, ἣν κατέχει ἐν τῇ πιστῇ τὰς φύσεως ἀπομιμήσει καὶ τῇ ἀπερίττῳ καὶ ἅμα ἀκριβεῖ τῆς ἰδέας παραστάσει. Θελκτικὴ φυσικότης καὶ ἐπαγωγὸς ἀφέλεια εἰσὶ τὰ συναρπάζοντα ἐκ πρώτης ὄψεως τοῦ θεατοῦ τὴν προσοχὴν τῆς εἰκόνος προσόντα, ἀλλὰ μετὰ ἐπισταμένην τῶν καθέκαστα θεωρίαν δὲν βραδύνει ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ ὁ ὅλως ἐν τῇ θείᾳ ταύτῃ τέχνῃ ἀμύητος ἀλλ' οὐχὶ ἄμοιρος καλαισθησίας τὴν ἔντεχνον καὶ ἀνεπίληπτον καὶ τῆς ἐλαχίστης ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ καὶ τῇ στάσει λεπτομερείας ἐπεξεργασίαν, ἥτις τόσῳ πλειοτέραν φαίνεται μαρτυροῦσα δεινότητα ὅσῳ πλειότερον ἐξακολουθεῖ τις θεώμενος καὶ ἐξετάζων τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστοτέχνημα. Πολλαὶ μητέρες θ' ἀναγνωρίσωσιν ἐν εὐαρέστῳ ἐκπλήξει τὴν ἀληθῆ καὶ πιστὴν εἰκόνα τοῦ ἑαυτῶν θυγατρίου ἀποπειρωμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ πρῶτα εἰς τὸ πλέκειν μαθήματα καὶ θὰ ὁμολογήσωσι μεθ' ἡμῶν καὶ ἁρμοδιώτερον ἡμῶν ἴσως, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου φέρει ἐν καταπληκτικῇ ἀκριβείᾳ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ φυσικοῦ τὸν τύπον.

ΕΚΤΟΡΟΣ ΜΑΛΟ.

ΤΑ ΑΤΙΜΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

ὑπὸ

Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ.

Ι.

Μεταξὺ πάντων τῶν γειτνιαζόντων εἰς τὸ ἄλσος Μονσὼ μεγάρων, τὸ ἐπιφανέστατον διὰ τὸν ὄγκον καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τὴν πολυτέλειαν, εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ οἰκονομολόγου Γριπὰ ἐκεῖ ἀνεγερθὲν κατὰ τὰς ὀλβίας τοῦ κολοσσιαίου αὐτοῦ πλούτου ἡμέρας. Καὶ ἀληθῶς ἀνευρίσκει τις ἐν αὐτῷ τὸν ῥυθμὸν τοῦ Λούβρου Ναπολέοντος τοῦ Γ'. καὶ τὸν τοῦ νέου Μελοδράματος, μεμιγμένους ἐν τῇ βρυξελλαίᾳ ἀρχιτεκτονικῇ, τῇ ἀρτίως ἐπινοηθείσῃ, ἣν φαίνεται ἐμπνεύσασα ἡ μόνη αὕτη ἀρχή. „Ὅσῳ μείζων ὁ λίθινος ὄγκος, τόσῳ ὑπερτέρα τοῦ κτιρίου ἡ καλλονή."

Ἀποφασίσας ν' ἀνεγείρῃ ἑαυτῷ οἰκίαν, ἱκανὴν νὰ ἐμπνέῃ τοῖς διαβάταις τὸν εἰς τὰ ἑκατομμύρια αὐτοῦ σεβασμόν, ὁ Γριπά, ἔλεγε πᾶσι τοῖς προμηθευταῖς αὐτοῦ. „Δότε μοι ὅ,τι ἔχετε βαρυτιμότερον·" καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ εἶχεν ἱκανοποιηθῆ.

Ὑπερμέγεθες τὰς διαστάσεις, ὡς πρὸς κατοικίαν ἰδιωτικήν, τὸ μέγαρον Γριπὰ εἶχεν ἀπὸ μὲν τοῦ Λούβρου δανεισθῆ τοὺς ὑπερμέτρους δρόφους μετὰ τετραγώνων θόλων ἐπιστεφόντων τὰ γεγλυμμένα ἀετώματα, ἀπὸ δὲ τοῦ Μελοδράματος τὸν καλλωπισμὸν τῶν μαρμαρίνων καὶ πολυχρόων στηλῶν, καὶ ἀπὸ τῆς βρυξελλαίας ἀρχιτεκτονικῆς τὴν ἐπισώρευσιν ὑπερόγκων λίθων ἐξ ὀγκωδῶν ἀναγλύφων ἀνεζητημένων.

Ἐπὶ τῆς προσόψεως ἠνοίγετο ὑψηλὸς κιγκλιδωτὸς ἐξώστης, ἀφ' οὗ μεγάλη ἐφαίνετο αὐλὴ εὐρυνομένη πρὸς τὰ ἔμπροσθεν καὶ εἰς διπλῆν προθυραίαν ἀπολήγουσα κλίμακα· ἡ δὲ ἀντικειμένη ὄψις μετὰ θερμοκηπίου συνεχομένη ἔβλεπεν εἰς κῆπον, πέραν τοῦ ὁποίου ἐξετείνετο τὸ ἄλσος Μονσώ.

Ἀπό τε τῆς αὐλῆς ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ κήπου ἡ πολυτέλεια διὰ τῶν θυρίδων ὑπερεκχειλίζουσα ἐπεβάλλετο τοῖς διαβάταις· τὰ λευκὰ μετάξινα παραπετάσματα ὑπὸ ῥοδοχρόων ἐπιστεφόμενα μεταξοϋφῶν ἐπικοσμημάτων ἐγκατωπτρίζοντο ἐντὸς μεγάλων καὶ παχέων κατόπτρων· ἡ λάμπουσα τῶν μαρμάρων στιλπνότης, αἱ κατάμεστοι κεχρυσωμένων σκευῶν τράπεζαι ἐκόσμουν τῶν τοίχων τὰς γωνίας, ἐν δὲ τῷ ἡμίφωτι τῶν ἐσωτερικῶν θαλάμων, οἱ λυχνοῦχοι ἐξέπεμπον τῶν κρυστάλλων τὴν στιλβηδόνα. Καὶ οὕτω ἡ διὰ τῆς ἐπιδείξεως τῆς πολυτελείας πρόθεσις τοῦ ἐμποιῆσαι τὴν ἔκπληξιν, ἡ ἐν τῷ ῥυθμῷ τῆς οἰκοδομῆς τόσῳ καταφανής, ἐκπληκτικωτέραν ἐνεποίει αἴσθησιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ οἴκου διακόσμῳ· ἐν πᾶσιν εἶχον προμηθεύσει τῷ Γριπά, ὅ,τι πολύτιμον ὑπῆρχεν.

Ἀλλ' ἂν οἰκοδομήσας μέγαρον, εἰς ὃ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἐδαπανήθησαν ἑκατομμύρια φράγκων, εἶδε πραγματοποιούμενον τὸ ὄνειρον αὐτοῦ, δὲν ἐξεπλήρωθη ὅμως ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ σκοπός, ὃν ἐπεδίωκε· τὰ ἐκ ματαιότητος ὀψιπλούτου δαπανηθέντα ἑκατομμύρια, οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον εἰς οὐδένα εἶχον ἐμπνεύσει σεβασμὸν πρὸς τὸν ὁπολειπόμενον αὐτῷ πλοῦτον. „Γριπὰ ὁ κλέπτης", ἤτο πρὶν ἢ τὸ μέγαρον τοῦτο ἀνεγείρῃ, „Γριπὰ ὁ κλέπτης" ἔμεινε καὶ μετὰ ταῦτα· ἴσως δὲ καί τι πλέον, κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον, καθόσον τὸ τόσῳ ἄκομψον ὅσῳ καὶ πολυτελὲς τοῦτο οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐφείλκυε τὴν προσοχήν, προὐκάλει συνάμα καὶ τὰς ἐρωτήσεις πολλῶν ἐντίμων ἀνθρώπων ἀγνοούντων τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων συμβαίνοντα.

— Εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ κατὰ τὸ ἄλσος Μονσὼ ἀνεγειρόμενον μέγαρον; — Εἰς τὸν Γριπά, τὸν κλέπτην. — Διὰ τί ἐπικαλεῖται κλέπτης;

Σπάνιοι ἦσαν οἱ γνήσιοι παρισινοί, οἱ μὴ δυνάμενοι ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἂν μὴ ὁλόκληρον ἀφηγούμενοι τὸν

βίον τοῦ Γριπά, πρᾶγμα πολλοῦ χρόνου δεόμενον, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τινὰ τῶν κυκλοφορούντων περὶ αὐτοῦ πολυαρίθμων ἐκείνων περιστατικῶν, ὧν τὰ μὲν ἦσαν τῶν δὲ μυθωδέστερα· τὰς ἐν τῷ σταδίῳ ἀπαρχὰς αὐτοῦ ἔν τινι δικαστικῷ γραφείῳ, τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐδρυθείσας ἐφημερίδας τῶν νεωτερισμῶν, τῶν σκανδάλων, τῶν ἀποκαλύψεων, ὡς καὶ τὰς οἰκονομολογικάς, τὰς γενομένας ὑπ' αὐτοῦ χρεωκοπίας καὶ τὰ ἐπινοηθέντα ὑπ' αὐτοῦ μέσα, ὅπως διακανονίζῃ ταύτας, οὕτως, ὥστε οἱ πιστωταὶ αὐτοῦ ν' ἀπέρχωνται ἀφημαγμένοι καὶ ἅμα ηὐχαριστημένοι, τὰς λίαν ῥιψοκινδύνους καὶ τολμηρὰς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις, ὧν ἐν τούτοις, εὐτυχῆ ὑπῆρξαν — δι' αὐτὸν τοὐλάχιστον — τὰ ἐπακόλουθα, τὰς ἀναριθμήτους δίκας, ἃς κατὰ πολλῶν εἶχε κινήσει, τὰς δικαστικάς, ἃς εἶχεν ὑποστῆ καταδιώξεις, καὶ τέλος τὰ μυρία ἐκεῖνα ἐπεισόδια τοῦ περιπετειώδους βίου, ὃν διῆγεν, ὁτὲ μὲν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ ὑφούμενος εὐπραγίας, ὁτὲ δὲ εἰς ἄβυσσον ἀνεχείας καταφερόμενος, καὶ ὅστις εἶχεν αὐτῷ ἐπὶ τέλους προσπορίσει μίαν τῶν σημαντικωτάτων ἐν Παρισίοις περιουσιῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰς ἀφηγήσεις ταύτας δὲν ἔκρινον κατὰ τὸν αὐτὸν πάντες τρόπον.

— Πῶς, διὰ ταῦτα λοιπὸν τὸν ἀποκαλοῦσι κλέπτην; ἔλεγον οἱ μέν, ἀλλὰ κατὰ τί εἶνε χείρων τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ καταχραστοῦ;

— Ἰδού, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τέλειος κατεργάρης, ὅστις μόνον τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρει, δὲν ἔκλεψεν, ἔλεγον ἕτεροι. Καὶ ὁμολογητέον ὅτι πολλῷ πλειότεροι ἦσαν οἱ τελευταῖοι οὗτοι.

Καὶ εἶχε λοιπὸν φανῆ γελοιοτάτη ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ, ὅπως ἐκβιάσῃ τὸν τοῦ δημοσίου σεβασμὸν διὰ τῆς ἀνεγέρσεως μεγάρου, παρὰ ταῖς διαφόροις τῆς κοινωνίας τάξεσι, ἃς εἶχε διέλθει καὶ αἵτινες οὐδέποτε ἄλλως ὠνόμαζον αὐτὸν ἢ διὰ τοῦ ὀνόματος „Γριπὰ ὁ κλέπτης". Γριπὰ ἁπλῶς δὲν ἐφαίνετο ἐπαρκές, ἵνα δηλώσῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἴσως περί τινος ἄλλου, περὶ κοινοῦ τινος ὀψιπλούτου.

Ἂν ὁ Γριπὰ δὲν ἐγίνωσκε τὰ περὶ αὐτοῦ θρυλούμενα δὲν ἐπλανᾶτο ὅμως προκειμένου περὶ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ ὑπολήψεως αὐτοῦ, ἥτις ἦν ἡ χειρίστη τῶν ἐν τῷ παρισινῷ χρηματιστηρίῳ· τοῦτο ὡμολόγει καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ δίδων, ἐννοεῖται, τὴν ἑπομένην ἐξήγησιν. — Δὲν θὰ ἐμαίνοντο κατ' ἐμοῦ τόσον, ἂν ἠρκούμην νὰ ἐκμεταλλευθῶ μόνον τὸ δημόσιον, ἀλλ' ἠπάτησα αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ὀργὴ καὶ ἡ κατακραυγὴ αὐτῶν.

Πράγματι δὲ ἐν τῷ χρηματιστικῷ καὶ τῷ οἰκονομολογικῷ κόσμῳ, δυσκόλως ἠδύνατό τις νὰ εὕρῃ πρόσωπον περιελθὸν εἰς σχέσεις μετ' αὐτοῦ καὶ μὴ ἔχον νὰ διηγηθῇ πανούργημά τι αὐτοῦ ἄξιον τοῦ κακουργοδικείου, οὗ θῦμα εἶχε γείνει· τὸ θέμα τοῦτο ἦτο ἀνεξάντλητον· οἱ δὲ ἐξιστορούμενοι αὐτοῦ ἄθλοι ἦσαν οἱ μὲν τῶν δὲ καταπληκτικώτεροι.

Ἀπίστευτον ἤθελε φανῆ, ὅτι ἄνθρωπος, ὡς ὁ Γριπά, πνευματώδης, γινώσκων ἐπισταμένως τὴν περὶ αὐτὸν κοινωνίαν, ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ, ὅτι θὰ ἐθάμβου τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἐπιδεικτικὴ τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἔκθεσις, μέχρι τοῦ νὰ λησμονήσωσι τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ σκανδαλώδης αὕτη περιουσία εἶχεν ἀποκτηθῆ. Ἀλλ' ἀκριβῶς, διότι ἐγίνωσκε τοὺς Παρισίους, ἐσκέπτετο οὕτως, ὡς ἄνθρωπος πεπειραμένος καὶ θρασύς, γνωρίζων ὅτι ἡ εὐήθεια τοῦ κόσμου μέχρις ἀπιστεύτου χωρεῖ σημείου, ὅταν κέκτηταί τις τὴν δύναμιν νὰ ἐφελκύσηται αὐτὴν καὶ νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῇ.

Καὶ δὲν ἐστερεῖτο τῆς δυνάμεως ταύτης.

Θὰ κατώρθου τὸ σκοπούμενον;

Τὸ μέλλον ἔμελλε νὰ δείξῃ τοῦτο· ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ μέγαρον καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἐκτιθέμενος πολυτελὴς πλοῦτος ἐχρησίμευον ὡς μέσον τι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· βεβαίως εἰς τὰς ἑορτάς, ἃς ἔμελλε νὰ δώσῃ θὰ ἤρχοντο, ἂν μὴ ὅπως ἴδωσιν αὐτόν, ἀλλ' ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὸ μέγαρον αὐτοῦ· τοῦτο θὰ ἦν τὸ πρῶτον βῆμα· ἅπαξ ἐλθόντες, θὰ ἐπανήρχοντο· οἱ δὲ μᾶλλον δύσκολοι θὰ παρεσύροντο ὑπὸ τῶν πρώτων.

Ἄλλως τε, ἂν δὲν ἤρκει τὸ μέγαρον αὐτοῦ, ἵνα τὸν ἀναβιβάσῃ εἰς τὴν περιωπήν, ἦν ἐπόθει καὶ εἰς ἣν, ἐπίστευεν, ἡ περιουσία αὐτοῦ παρεῖχεν αὐτῷ δικαιώματα, ἠδύνατο καὶ ἕτερα πρὸς τοῦτο νὰ χρησιμοποιήσῃ μέσα.

Δὲν ἦτο ἀληθῶς παράλογον, ἐφρόνει, ν' ἀποβαίνῃ δυσχερεστέρα ἡ νομιμοποίησις περιουσίας τινος, ἢ ἡ ἀπόκτησις αὐτῆς; Πολὺ παράδοξοι ἦσαν οἱ φθονεροὶ οὗτοι, οἱ σεμνότυφοι ἐπιδεικνύοντες τιμιότητα! Κατὰ τί λοιπὸν ἡ κτῆσις τῆς περιουσίας ταύτης ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἐνοχωτέρα καὶ μᾶλλον ἐπίμεμπτος τοσούτων ἄλλων, εἰς εὐτυχεῖς, ὡς ἡ ἑαυτοῦ, ὀφειλομένων ἐπιχειρήσεις; Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο· Πλουτοῦσί ποτε οἱ ἔχοντες τὴν ἁπλοϊκότητα νὰ μεριμνῶσι περὶ τῶν μέσων; τί σημαίνει τὸ πῶς; ἀρκεῖ νὰ τύχῃ τις τοῦ σκοποῦ· πρὸ παντὸς ἄλλου, ἐσκέπτετο, ὀφείλει τις νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ πλουτισμοῦ, βραδύτερον δὲ περὶ τῶν λοιπῶν.

Ἀλλὰ δὲν ἠξιώθη δυστυχῶς ν' ἀποκτήσῃ τὰ λοιπά, οὐχὶ ἐξ ἰδίου αὐτοῦ σφάλματος, οὔτε ἕνεκεν ἐντίμου ἀντιδράσεως τῆς συνειδήσεως τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἁπλούστατα, ἕνεκα γεγονότος ἀτυχοῦς, ὅπερ δὲν εἶχε προΐδει, — τοῦ θανάτου.

Ἐν τῇ στιγμῇ μάλιστα, καθ' ἣν σωρεύσας ἐν τῷ μεγάρῳ τούτῳ ἐπίπλωσιν ἀξίαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτοῦ πολυτελείας, εἶχεν ἤδη συμπληρώσει τὴν διακόσμησιν τῆς αἰθούσης τῶν εἰκόνων καὶ τοῦ μουσείου τῶν περιέργων ἀποκτημάτων, ἄφθονα καὶ κρότον προκαλέσαντα δαπανήσας ποσά, πρωΐαν τινα, ἐνῷ παρήγγελλε τὰ διὰ τὴν πρώτην ἐν τῷ μεγάρῳ ἑορτὴν προσκλητήρια, προσεβλήθη ὑπὸ ἀποπληξίας, ἥτις ἐν διαστήματι ὡρῶν τινων ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸν ἅδην.

II.

Κατέλιπε χήραν καὶ δύο τέκνα· ἕνα υἱὸν καὶ μίαν θυγατέρα, ἤδη ἀνεπτυγμένους, ἀλλ' οὐχὶ ἐνηλίκους, καθόσον ὁ μὲν υἱὸς ἦν δεκαοκταέτης, δεκαεξαέτις δὲ ἡ κόρη.

Καίτοι οὐδέποτε ὁ Γριπὰ ὑπῆρξεν αἰσθηματικός, ἐν τούτοις αἴσθημά τι ὑπῆρξε τὸ ἐλατήριον τοῦ γάμου, ὃν εἶχε συνάψει, κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον, ὅτι ἡ γυνή, ἣν εἶχε συζευχθῆ οὐδεμίαν εἶχεν αὐτῷ ἀποφέρει ἄλλην προῖκα, ἢ μεγάλην καλλονὴν καί τινα ἰδιαίτερα προσόντα. Τεσσαρακοντούτης ἤδη εἶχεν ἀπαντήσει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ ἐκείνην, ἥτις ἔμελλε νὰ γείνῃ σύντροφος αὐτοῦ, ὁπότε, ἐν ταῖς παραμοναῖς εὑρισκόμενος τοῦ σχηματισμοῦ κολοσσιαίας περιουσίας διελογίζετο ἐνίοτε, ὁσάκις ἡ πυρετώδης περὶ τὰς ὑποθέσεις ἐνασχόλησις κατέλειπεν αὐτῷ στιγμάς τινας ἐλευθέρας, ἵνα τὸ ὑπολειπόμενον αὐτῷ μέρος τῆς ζωῆς παρασκευάσῃ διάφορον καὶ κρεῖττον τοῦ παρεληλυθότος. Διατί νὰ μὴ ἔχῃ σύζυγον, τέκνα, ἑστίαν οἰκογενειακήν; Ἠδύνατο ἀδρῶς νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς τούτων πάντων δαπάνας, ἤρξατο δὲ τὴν ἀνάγκην αὐτῶν αἰσθανόμενος. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εἶχε βαρυνθῆ καὶ τῆς δι' ἄγαμον κατοικίας αὐτοῦ τὴν αὐστηρὰν μονοτονίαν καὶ τῆς μαγειρικῆς τῶν μεγάλων ξενοδοχείων τὰ λίαν ἐπιτετηδευμένα καρυκεύματα. Σύζυγος, οἶκος, οἰκογένεια, ταῦτα πάντα θὰ παρεῖχον αὐτῷ ποιάν τινα ἀξιοπρέπειαν καὶ θ' ἀπηλάσσετο τῆς τυχοδιωκτικῆς ἐκείνης ὑπάρξεως, ἣν ἄχρι τοῦδε διῆγε· ὁ γάμος θὰ ἐγένετο ἡ βάσις τῆς νέας αὐτοῦ καταστάσεως εὕρισκε δὲ κάλλιστον τὸν συνδυασμὸν τοῦ κολοσσιαίου αὐτοῦ πλούτου μετὰ τῆς σεβαστῆς θέσεως τοῦ συζύγου καὶ πατρός.

Ἀλλὰ ταῦτα διαλογιζόμενος ἐσκέπτετο ἅμα, ὅτι ἀπῃτεῖτο, ἵνα ἡ σύζυγος αὐτοῦ μηδέποτε ἐπιχειρήσῃ ν' ἀντιπράξῃ κατὰ τῶν κλίσεων, τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἕξεων αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ δυναμένη νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν εὐχὴν ταύτην, ἦτο βεβαίως δυσκολώτατον νὰ εὑρεθῇ.

Παρ' αὐτῆς προῖκα χρηματικὴν δὲν ἐζήτει, διότι ἐκέκτητο ἀντ' αὐτῆς πλοῦτον ἱκανόν, ἀλλ' ἔπρεπεν ἀντὶ τούτου νὰ ᾖ ὡραία, ὡραιοτάτη μάλιστα, καλλονῆς τοιαύτης ὥστε ν' ἀποτελῇ τὸ λαμπρότατον τοῦ μεγάρου αὐτοῦ κόσμημα καὶ νὰ ἐξαίρῃ καὶ ἐπιτείνῃ τὴν λάμψιν τῶν ἀδαμάντων, δι' ὧν ἔμελλε νὰ τὴν καταστολίσῃ· ἔπρεπε νὰ ᾖ νέα, νεωτάτη μάλιστα, εὔθυμος τὴν διάθεσιν, εὔκολος τὸν χαρακτῆρα, πνευματώδης, μεμορφωμένη, ὄχι σεμνότυφος, εὔκαμπτος, ὑποτεταγμένη εὐπειθής· ἀπῃτεῖτο προσέτι νὰ εὐμοιρῇ φυσικῶν τινων προσόντων, ἅτινα ἠγάπα καὶ ταὐτοχρόνως νὰ ᾖ ἐπιδεκτικὴ κακῶν τινων, αἵτινες ἦσαν αὐτῷ ἀπαραίτητοι.

Πρόθυμος ἦτο νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ ἀποφασίζων τὸν γάμον, ἀρκεῖ νὰ εὕρισκε τὸ θαῦμα τοῦτο.

Ἀλλὰ θὰ εὕρισκεν αὐτήν;

Ἐστερεῖτο τοῦ ἀναγκαίου χρόνου, ὅπως τὴν ἀναζητήσῃ. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι θὰ ηὐτύχει νὰ εὕρῃ αὐτήν, θὰ εἶχε βεβαίως οἰκογένειαν, πατέρα, μητέρα, ἣν δὲ λίαν εἰλικρινὴς πρὸς ἑαυτόν, ἵνα ὁμολογήσῃ, ὅτι ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς κόρης ταύτης δὲν θὰ ἐδέχοντο αὐτὸν ὡς γαμβρόν· ὁ κόσμος εἶνε πλήρης προλήψεων, μωριῶν· δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ἀνεχθῇ τὰς ἐναντιότητας· ἡ σεμνοτυφία παρώρτιζεν αὐτὸν ὡς καὶ ἡ μωρία· ἂν δὲ ἤθελε δείσει νὰ παράσχῃ ἐξηγήσεις, νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτόν, ν' ἀναιρέσῃ κατηγορίας τινας, νὰ ὑποκριθῇ τὸν ἐνάρετον, οὐδέποτε θὰ ἐνωμφεύετο.

Πρωΐαν τινα διερχόμενος τὸν ἀντιθάλαμον παρετήρησε καθημένην καὶ ἀναμένουσαν αὐτὸν γυναῖκα ἡλικίας τεσσαράκοντα τριῶν μέχρι τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἧς ἅπαν τὸ ἦθος καὶ οἱ τρόποι ἐνέφαινον τυχοδιώκτριαν, φέρουσαν ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς παρακμῆς τὰ σημεῖα, καὶ μεμαραμένην· παρ' αὐτῇ δὲ κόρην δεκατετραέτιδα περίπου, τόσῳ περικαλλῆ, ὥστε παρὰ τὴν οἰκτρὰν καὶ γελοίαν αὐτῆς περιβολήν, ἔστῃ πρὸς στιγμήν, ἵνα τὴν θεωρήσῃ. Ἐγερθεῖσα τότε ζωηρῶς ἡ μήτηρ προσῆλθεν αὐτῷ μετ' ἐπιτετηδευμένων φράσεων καὶ ἐζήτησεν εὐγενῶς στιγμάς τινας συνομιλίας, „βραχυτάτας, ὀλίγων λεπτῶν", διότι καλῶς γνωρίζουσα ὁπόσον σπουδαῖαι ὑποθέσεις ἀπασχολοῦν αὐτόν, δὲν ἐπεθύμει, ἔλεγε, νὰ καταχρασθῇ τοῦ πολυτίμου αὐτῷ χρόνου. Εἰσήγαγεν αὐτήν, μὴ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν μητέρα ἀπαντῶν καὶ μᾶλλον πρὸς τὴν κόρην ἢ πρὸς ἐκείνην ἀπευθυνόμενος.

Δὲν ἦτο ἀκριβῶς ἁπλῆ συνομιλία τῆς παραλήψεως αὐτῆς τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' αἴτησις βοηθείας ἢ μᾶλλον, ὡς αὐτὴ ἡ ἰδία ἔλεγεν, αἴτησις δανείου. Προὐτίμα ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον, ἢ νὰ ἐκζητήσῃ βοήθειαν, ἐνῷ οὐδεμίαν ἠσθάνετο στενοχωρίαν ἀπευθυνομένη εἰς κεφαλαιοῦχον πρὸς σύναψιν χρηματικοῦ δανείου.

Ἁπλούστατον ἦν τὸ πρᾶγμα· ἡ θυγατὴρ αὐτῆς δὲν ἦτο μόνον θαῦμα ὡραιότητος, ὅπερ βεβαίως οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι σημαίνει ἱκανῶς. Ἡ Πρόνοια εἶχεν ἐπιδαψιλεύσει αὐτῇ τὴν καλλίστην, τὴν πλουσιωτάτην προῖκα, ἣν γυνὴ δύναται νὰ λάβῃ· πλὴν τούτου ὅμως εἶχε προικισθῆ διὰ φωνῆς ἐκτάκτου, μεγαλοπρεποῦς, θαυμασίας. Δυστυχῶς . . . Θεέ μου! Διατί ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν; δὲν εἶνε ὄνειδος ἡ πτωχεία, τοὐναντίον. Δυστυχῶς, ἔλειπον οἱ πόροι δι' ὧν θὰ ἦτο δυνατόν, ἵνα ἐπιδοθῇ εἰς τὰς ἀναγκαίας σπουδὰς καὶ συμπληρωθῇ οὕτω διὰ τῆς τέχνης ὅ,τι τόσῳ γενναίως εἶχεν ἡ φύσις χορηγήσει. Τὰ χρηματικὰ ταῦτα μέσα ἤρχετο νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὀνομαστοῦ τραπεζίτου, περὶ οὗ ἐγίνωσκεν ὅτι ἦτο νοήμων ἅμα καὶ τολμηρός, γενναῖος ἅμα καὶ πεφωτισμένος, φίλος τῶν καλῶν τεχνῶν· ἀφοῦ ἱκανὸν οὕτως ἔκαυσε πρὸ τοῦ οἰκονομολόγου λιβανωτόν, ἔθηκε τέρμα εἰς τὸν λόγον, παρακαλοῦσα αὐτόν, ἵνα χορηγήσῃ αὐτῇ τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα, πρὸς καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης φωνῆς. Ἐξαίρετος ἀναμφιβόλως, κατ' αὐτήν, ἦν ἡ ἐπιχείρησις, πάντα τὰ ποθητὰ παρέχουσα ἐχέγγυα, ἐπιχείρησις ἧς καταφανῆ ἦσαν διὰ τὸν ἀναλαμβάνοντα αὐτὴν τὰ ὠφελήματα. Ἐν προσεχεῖ μέλλοντι, δυναμένῳ μάλιστα καὶ ἀπὸ τοῦδε νὰ ὁρισθῇ, ἡ Βιργινία θὰ ἐκέρδιζε πεντακοσίας χιλιάδας ἐτησίως φράγκων, ὧν τόσα τοῖς ἑκατὸν θὰ παρεχωροῦντο εἰς τὸν μέλλοντα νὰ διευκολύνῃ τὸ λαμπρὸν τοῦτο μέλλον. Ἡ ὑπόθεσις ἦτο λοιπὸν ἀσφαλεστάτη. Ἀφ' ἑτέρου τὸ ἔργον ἦν φιλάνθρωπον, σῶζον ἐκ τῆς ἐνδείας . . . Θεέ μου! διατί νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσῃ τις; ἡ πτωχεία δὲν εἶνε ὄνειδος, τοὐναντίον, τὴν χήραν καὶ τὴν θυγατέρα στρατιωτικοῦ ἀποθανόντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, τοῦ συνταγματάρχου βαρώνου Δελαρικοτιέρ.

Ὀλίγην παρέσχεν ὁ Γριπὰ ἀκρόασιν εἰς τὴν διὰ παθητικοῦ ὕφους ἀπαγγελθεῖσαν ταύτην ὑπὸ τῆς μητρὸς ὁμιλίαν, ἀλλὰ τὴν κόρην παρετήρει μετὰ προσοχῆς. Θὰ καθίστατο ἕξοχος ἀοιδός; ἠγνόει τοῦτο, οὐδ' ἐφρόντιζε περὶ αὐτοῦ· ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ γλυκεῖα τῆς κορασίδος μορφή, ὑπέσχετο ὅτι θὰ καθίστατο θαῦμα καλλονῆς, ὡς ἔλεγεν ἡ κυρία Δελαρικοτιέρ.

Τοῦτο ἦν τὸ ἐμποιῆσαν αὐτῷ αἴσθησιν· ἀντὶ ν' ἀποπέμψῃ αὐτὰς ἥκιστα εὐγενῶς, ὡς δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ πράξῃ, ἂν ἡ κόρη ἦτο δυσειδής, ἐσκέφθη, τῆς δὲ σκέψεως αὐτοῦ τὸ συμπέρασμα ἦν, οὐχὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἀσφαλεστάτην ταύτην ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ νὰ προτείνῃ ἑτέραν εἰς τὴν χήραν τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος του θανόντος στρατιώτου.

— Ἐπανέλθετε μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, εἶπε, θὰ σκεφθῶ. Τὸ ὀκταήμερον τοῦτο διάστημα ἐχρησιμοποίησε ζητήσας καὶ λαβὼν πᾶσαν δυνατὴν περὶ τῆς χήρας τοῦ συνταγματάρχου πληροφορίαν· πρᾶγμα δὲ περίεργον, πρᾶγμα εἰς ἔκπληξιν αὐτὸν κινῆσαν, αἱ πληροφορίαι αὗται ἐβεβαίουν, ὅτι ἡ μήτηρ αὕτη, ἥτις ἤρχετο νὰ τῷ προσφέρῃ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, ἦτο τῷ ὄντι ἡ χήρα στρατιώτου ἔντιμον καταλιπόντος ὄνομα ἐν τῷ στρατῷ· ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἦν χήρα ἐντίμου ἀνδρὸς δὲν ἔπεται ὅτι ἦν καὶ αὐτὴ ἔντιμος. Τυχοδιώκτρια ἐν πᾶσιν ἡ κυρία βαρωνὶς Δελαρικοτιέρ, τὸ δὲ χεῖρον τυχοδιώκτρια εἰς τὴν δύσιν τοῦ βίου εὑρισκομένη, οὐδένα ἄλλον ἔχουσα πόρον ἢ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς καλλονῆς τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν θυγατέρα, ἦν ἔτι παιδίον, οὐδὲν πλέον ἀκόμη ἢ παιδίον· αἱ περὶ τούτου πληροφορίαι ἦσαν σαφεῖς, ὅ,τι δὲ ἐνίσχυεν αὐτάς, ἦν αὐτὴ ἡ ἡλικία τῆς κόρης, ἥτις ἦν μόνον δέκα καὶ τριῶν ἐτῶν, οὐχὶ δὲ πλέον ὡς ἡ πρώϊμος αὐτῆς ἀνάπτυξις ἐδείκνυε. Πλὴν δὲ τούτου, πνευματώδης, διαθέσεως φαιδρᾶς, χαρακτῆρος εὐκόλου, εὐπειθής, ὑποτεταγμένη, προσόντα ἀκριβῶς ἅτινα ἐπόθει ν' ἀπαντήσῃ ἐν τῇ γυναικί· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις καὶ ἡ ὑπὸ τῶν φαινομένων ἐνισχυομένη πεποίθησις ὅτι ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν θὰ ἦτο κάτοχος εὐγενοῦς καὶ ἀνεπιλήπτου καλλονῆς, τῆς κοσμητικῆς ἐκείνης ἀκριβῶς καλλονῆς, ἣν τοσάκις εἶχεν ὀνειροπολήσει.

Ταῦτα ἔπεισαν αὐτόν, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ χορηγήσῃ τῇ κυρίᾳ Δελαρικοτιὲρ τὴν ζητηθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς μηνιαίαν ποσότητα, προέτεινεν αὐτῇ ἕτερόν τινα συνδυασμόν, πολλῷ ἁπλούστερον, ὅστις συνίστατο εἰς τὸ νὰ πωλήσῃ αὐτῷ τὴν θυγατέρα της. Κατὰ τὰς πρώτας τῆς προτάσεως ταύτης λέξεις ἡ χήρα τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος ἀποθανόντος στρατιωτικοῦ, ἐφάνη ὑπὸ ἀγανακτήσεως καταληφθεῖσα, ἀλλὰ τῆς πρώτης ἐξάψεως παρελθούσης, ἐδείχθη ἐνδοτικωτέρα, καθόσον ὁ πανοῦργος οὗτος ἄνθρωπος εἶχε πλήρη τὰ θηλάκια ἀκαταμαχημάτων ἐπιχειρημάτων. Ἄλλως τε εἶχε παρεξηγήσει ἐν ἀρχῇ τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ· πῶς ἠδυνήθη νὰ διανοηθῇ παραπλησίαν ἀτιμίαν; ἁπλῆν ἐζήτησεν ἐξήγησιν καὶ βραχεῖαν συγγνώμην· ἡ μητρικὴ τρυφερότης, ἡ πανταχοῦ τὸν κίνδυνον φοβουμένη, εἶχεν αὐτὴν θορυβήσει. Ὅσῳ φοβερὰ κἂν ἦτο δι' αὐτὴν ἡ θυσία, ὅσῳ σκληρὰ ἡ ἰδέα τοῦ ν' ἀποχωρισθῇ τῆς φιλτάτης θυγατρός, εἰς ἣν τὰς τελευταίας αὐτῆς ἐστήριζεν ἐλπίδας, ἀπεφάσιζε νὰ δεχθῇ. Συμφορὰ μεγάλη ἦν αὐτῇ ὁ ἀποχωρισμὸς οὗτος ἀλλὰ μήτοι τοιοῦτος δὲν εἶνε ὁ κλῆρος τῆς μητρός, νὰ θυσιάζῃ καὶ τὴν ζωὴν αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ τέκνου της; Θὰ εὕρισκε τὸ θάρρος, ἵνα ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἐπεβάλλετο αὐτῇ ἡ θυσία αὕτη, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μάλιστα, καθόσον ἀναμφιβόλως θὰ εἰργάζετο κάλλιον ἡ μικρὰ ὑπὸ τὴν παιδαγωγίαν ξένης, ἥτις δὲν θὰ ἐπεδείκνυεν αὐτῇ τὰς ἀπαύστως ἐπαναλαμβανομένας μητρικὰς ἀδυναμίας. Ὦ! Θεέ μου! Θεέ μου!

Καὶ ἐν μέσῳ χειμάρρου δακρύων συνετελέσθη ἡ διαπραγμάτευσις.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ 'Σ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΜΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

Λοιπὸν μᾶς φεύγεις, Ἄγγελε ἁγνέ, καὶ μᾶς ἀφίνεις·
χρυσῆ βασιλοπούλα μας, σὲ ἄλλη γῆ παγαίνεις,
ἀλλοῦ τὸ φῶς σου θὰ σκορπᾷς, τὸ μῦρό σου θὰ χύνῃς
καὶ ἄλλους νὰ ἐλπίζουνε 'ς τὸν κόσμο θὰ μαθαίνῃς·
μᾶς φεύγεις· ἄλλαις τυχεραῖς καρδιαῖς σὲ καρτεροῦνε
γιὰ νὰ τῆς φέρῃς ἄνοιξι, γιὰ νὰ σὲ προσκυνοῦνε.

Νεράϊδα, 'ς τοῦ Ἰλισσοῦ τὰ ῥέμματα λουσμένη,
σὲ λούλουδα ἀμάραντα κ' αἰώνια πρασινάδα
καὶ σὲ ὡραῖο οὐρανὸ καὶ γῆ μεγαλωμένη,
ὅπου κι' ἂν πᾷς 'ς τὸ βλέμμα σου θὰ βλέπουν τὴν Ἑλλάδα·
ἡ δόξα της σοῦ φόρεσε κορώνα 'ς τὸ κεφάλι,
ποῦ λάμπουν κι' ἀκτινοβολοῦν τὰ ψυχικά σου κάλλη.

Χαριτωμένη ὠμορφιὰ καὶ στραφτερὸ ἀστέρι
συγνεφιασμένος οὐρανὸς τὴν λάμψι σου προσμένει·
μὰ ἔχε θάρρος· ὁ Θεὸς μὲ τὸ δεξί του χέρι
εἰς τὴν καινούρια σου ζωὴ χαραῖς κ' ἐλπίδες ραίνει·
ὅπου κι' ἂν πᾷς οὐράνια σὲ πρέπει εὐλογία
καὶ σπάνια χαμογελᾷ μπροστά σου εὐτυχία.

Τὴν ὥρα, ποῦ θὰ στολισθῇς τὴν νυφικὴ στολή σου
καὶ χίλιους θὰ αἰσθάνεσαι παλμοὺς μέσ' 'ς τὴν καρδιά σου,
θἄχῃς τὸν ἥλιο πρόσωπο, τὸν οὐρανὸ μορφή σου
καὶ τάστρα θὰ θαμβώσουνε μπροστὰ 'ς τὴν ὠμορφιά σου.
Ναί, ἄξιζε ἡ πρώτη μας ἐσὺ βασιλοπούλα
νὰ ἦσαι καὶ 'ς τὴν ὠμορφιὰ σωστὴ Ἑλληνοπούλα.

Τὴν ὥρα, ποῦ τοῦ γάμου σου ἡ ψαλμουδιαῖς θ' ἀρχίσουν,
δοξολογία θὰ γενῇ 'ς τὸν οὐρανὸ μεγάλη,
τὰ Χερουβὶμ θὰ καταβοῦν γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσουν
καὶ 'ς τὴν κορφή σου ὁ Θεὸς τὰ στέφανα θὰ βάλῃ.
Παρθένα, εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ μῦρα βαφτισμένη,
θὰ γείνῃς νύφη ξακουστὴ καὶ μάννα ζουλεμένη.

Πᾶνε, δροσάτο λούλουδο, καμάρι καὶ χαρά μας·
κανένας μας ὅσῳ ποῦ ζῇ δὲν θὰ σὲ λησμονήσῃ·
τὴν ὄψι σου τυπώσαμε βαθειά, μέσ' 'ς τὴν καρδιά μας
καὶ ἡ ἀγάπη μας παντοῦ θὰ σὲ ἀκολουθήσῃ.
Πᾶνε· σὲ δίνουμε προικιὸ τοῦ γάμου — τὴν εὐχή μας
καὶ τὄνομά σου θἄχουμε καὶ μέσ' 'ς τὴν προσευχή μας.

Πᾶνε· ἀμέτρητες χαραῖς ἐκεῖ σὲ καρτεροῦνε·
'ς τοῦ Παραδείσου λούλουδα καὶ δρόσο θὰ κοιμᾶσαι
κ' εὐλογημένοι Ἔρωτες κοντά σου θὰ πετοῦνε·
ὥρᾳ καλῇ σου, ἔχε γειά! μὰ κάπου νὰ θυμᾶσαι
τὴν πρωτεινὴ πατρίδα σου μὲ τῆς χρυσαῖς νυχτιαῖς της,
μὲ τῆς κρυφαῖς ἐλπίδες της καὶ μὲ τῆς συμφοραῖς της.

Γνωρίζεις πόση κρύφτουμε φωτιὰ μέσ' 'ς τὴν καρδιά μας
πόσο τιμοῦμε τὸ καλὸ καὶ πόσο ἀγαποῦμε
καὶ τώρα ποῦ σὲ ἄλλη γῆ μᾶς φεύγεις, καύχημά μας,
αἰσθάνεσαι μὲ τί ψυχὴ σὲ ἀποχαιρετοῦμε.
Μὰ πήγαινε, ὥρᾳ καλῇ καὶ ὁ Θεὸς μαζύ σου·
ἐκεῖ, ἐκεῖ σὲ καρτερᾷ χαρὰ τοῦ Παραδείσου.

Ι. ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΚΟΡΗ ΠΛΕΚΟΥΣΑ.
Κατὰ τὴν ἐλαιογραφιαν τοῦ Γ. Ἰακωβίδου.

Η ΘΡΕΨΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγ. φύλλον.)

Τὸ σῶμα ἡμῶν, ὡς εἴδομεν ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἐκλέγει ἐκ τῆς ὅλης τροφῆς τὰ καταλληλότερα στοιχεῖα, ἐπεξεργάζεται αὐτὰ μέχρις ἀφομοιώσεως αὐτῶν πρὸς τὰ συστατικὰ τοῦ σώματος καὶ εἶτα χρησιμοποιεῖ αὐτὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν ὀργάνων καὶ παραγωγὴν δυνάμεως. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ὅποταν δὲν ἐπιβαρύνωμεν τὰ πεπτικὰ ὄργανα δι' ἐργασίας δυσχεροῦς. Ἡ θρεπτικωτέρα τροφὴ οὐδὲ τὸ παράπαν θὰ ὠφέλει ἡμῖν ἐὰν κατεπίνομεν αὐτὴν ἐντὸς ξυλίνου περικαλύμματος, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ τροφὴ δέον νὰ ᾖ εὔπεπτος.

Πολλὰ φυτά, τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμεύουν ὡς τροφὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον π. χ. τὸ χόρτον, τὸ ἄχυρον κτλ. ἐμπεριέχουσιν, ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἀνάλυσις μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ συντήρησις τῶν ἐξ αὐτῶν διατρεφομένων ζώων, ἱκανὴν θρεπτικῶν ὅλων ποσότητα, ἀλλ' ὁ στόμαχος τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἐπιτήδειος πρὸς τὴν χημικὴν αὐτῶν ἐπεξεργασίαν, οὐδεμία δὲ ὠφέλεια προσγίγνεται ἡμῖν, ὅταν τρώγωμεν αὐτά, καθόσον ἐξέρχονται ἀναλλοίωτα, ὅπως ἀπαραλλάκτως συμβαίνει καὶ εἰς μέγα μέρος τῶν μᾶλλον ἐν χρήσει τροφίμων, ὁπόταν ἡ ἐκλογὴ ἡμῶν γίγνηται ἀνεπιτυχής, ἢ ὁπόταν, ὅπερ καὶ λίαν σύνηθες, ἡ παρασκευὴ αὐτῶν εἶνε ἀκατάλληλος· ἡ ἀξία λοιπὸν τροφῆς τινος δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ ποιοῦ τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν ἀλλ' ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

Τρία τινὰ δέον λοιπὸν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει· πρὸ παντὸς αἱ μνημονευθεῖσαι τρεῖς θρεπτικαὶ οὐσίαι, ἤτοι τὸ λεύκωμα, τὸ λῖπος καὶ τὰ ὑδρανθρακοῦχα νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τοῖς τροφίμοις ἐν ἐπαρκεῖ ποσότητι καὶ ἐν τῇ ἀπαιτουμένῃ ἀναλογίᾳ· εἶτα ν' ἀποβαίνωσιν ὅσον ἔνεστι πλεῖον χρησιμοποιήσιμοι καὶ τέλος νὰ προμηθευώμεθα τὴν τροφὴν ἡμῶν διὰ μικρᾶς χρηματικῆς δαπάνης.

Ἀλλὰ καὶ τῶν τριῶν τούτων ὅρων πληρουμένων δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ τροφὴ ἡμῶν θὰ ἦτον ὑγιεινῶς ἀνεπίληπτος, διότι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θὰ κατωρθοῦμεν νὰ παρέχωμεν ἡμῖν αὐτοῖς τροφὴν εὐμοιροῦσαν τῶν ἀνωτέρω ἰδιοτήτων, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ποιῶμεν αὐτῆς χρῆσιν καθ' ἑκάστην; Βεβαίως ὄχι· διότι τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῆς ἐπερχομένης ἀνορεξίας, εἶτα δὲ δι' ἀνυπερβλήτου τινὸς κόρου θέλομεν ταχέως κατανοήσει ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ τῆς θρέψεως.

Ἡ τροφὴ τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ᾖ ποικίλη, διότι ὁ στόμαχος ἔχει διηνεκῆ ἀνάγκην διερεθιστικῶν μέσων, ἵνα λειτουργῇ καλῶς καὶ παρασκευάζῃ εἰς ἱκανὴν ποσότητα τὸ γαστρικὸν ὑγρόν, ὅπερ συντελεῖ εἰς τὴν πέψιν. Ὁπόταν προσλαμβάνωμεν τὴν αὐτὴν πάντοτε τροφὴν ἐξοικειοῦται ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ στομάχου μὲ τὸν προσγιγνόμενον αὐτῷ ἐρεθισμὸν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε παύει ἐπὶ τέλους προκαλούμενος ὁ ἐρεθισμὸς οὗτος. Μονότονος καὶ μὴ ποικιλλομένη τροφὴ εἶνε μία τῶν σκληροτέρων ποινῶν, ἥτις δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καταλήγουσα εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς πεπτικῆς δυνάμεως. Τούτου ἕνεκα, ἡ εὐάρεστος τῶν ἐδεσμάτων γεῦσις στενὴν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καλῆς θρέψεως. Ἡ φύσις δὲν ἐπροίκισεν ἡμᾶς ἀσκόπως διὰ τῶν αἰσθήσεων τῆς γεύσεως καὶ τῆς ὀσφρήσεως· σκοπὸς τούτων εἶναι, οὐ μόνον νὰ προφυλάττωσιν ἡμᾶς μόνον ἀπὸ τοῦ δυσαρέστου καὶ τοῦ βλαβεροῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ εὐάρεστον. Ὅθεν αἱ προσπάθειαι ἡμῶν ὅπως καταστήσωμεν τὴν τροφὴν ἡμῶν, ὅσον ἔνεστιν εὔγευστον ἐν τῷ προσήκοντι μέτρῳ, δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς ἕξις κακὴ ἢ καὶ κακῶς ἐννοουμένη κοιλιοδουλία, ἀλλὰ φυσικὴ τοῦ σώματος ἀνάγκη καὶ ὠφέλιμος αὐτῷ.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα βλέπομεν ὅτι ἡ σκόπιμος τροφὴ πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐμπεριέχῃ τὰς διὰ τὸ σῶμα ἀπαραιτήτους θρεπτικὰς οὐσίας, τὸ λεύκωμα, τὸ λῖπος, τὰ ζακχαροποιητικὰ καὶ τὰ ἅλατα ἐν τῇ ἀπαιτουμένῃ ἀναλογίᾳ, ἤτοι ἓν μέρος ἀζωτούχου τροφῆς ν' ἀντιστοιχῇ πρὸς ὃ περίπου μέρη τροφῆς ἐλευθέρας ἀζώτου, νὰ χρησιμοποιῆται αὕτη κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ὑπὸ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων καὶ νὰ μὴ ἦνε πολυδάπανος, τέλος νὰ ἦνε οὐ μόνον ποικίλη, ἀλλὰ καὶ εὔγευστος. Ὑπολείπεται ἤδη, ν' ἀναπτύξωμεν ἐν ὀλίγοις τίνι τρόπῳ ἡ πέψις δηλ. ἡ μεταβολὴ καὶ ἀφομοίωσις τῶν θρεπτικῶν ὅλων τελεῖται ἐν ἡμῖν.

Τὰς στερεὰς τροφάς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι μόλις τὸ τέταρτον τῆς ὅλης τροφῆς ἡμῶν, πρέπει νὰ κατακερματίζωμεν διὰ τῶν ὀδόντων εἰς μικρότατα τεμαχείδια πρὸς διευκόλυνσιν τῆς πέψεως. Ἡ ἐσπευσμένη κατάποσις μεγάλων τεμαχίων ἀποβαίνει ἐπιβλαβής, δυσχεραίνουσα τὴν πέψιν αὐτῶν, ἀτελῶς δὲ γίνεται οὕτω καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς θρέψεως τοῦ σώματος χρησιμοποίησις αὐτῶν. Πλὴν τούτου, ἡ καλὴ μάσησις εἶναι ἀναγκαία, ὅπως διαβραχῇ ἐπαρκῶς ἡ τροφὴ ὑπὸ τοῦ σιέλου, ὅστις ἐκτὸς τοῦ ὅτι διευκολύνει τὴν κατάποσιν τοῦ βλωμοῦ, ἔχει καὶ τὴν ἰδιότητα νὰ προκαλῇ χημικάς τινας μεταβολάς, αἱ ὁποῖαι συμπληροῦνται εἰς βαθύτερα μέρη τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος.

Ὁ μηχανισμὸς τῆς πέψεως εἶναι χημικὸς καὶ μηχανικός, σκοπεῖ δὲ τὴν διάλυσιν, τὴν ὑγροποίησιν καὶ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν. Ἡ χημικὴ αὐτοῦ ἐνέργεια, ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι τοῦ πυλωροῦ ἐξακολουθοῦσα, παρασκευάζει τὴν θρέψιν καὶ ἀποχωρίζει τὰ ἀφομοιώσιμα στοιχεῖα, ἅτινα προώρισται ν' ἀναμιχθῶσι μετὰ τοῦ αἵματος, ἡ δὲ μηχανικὴ ἐξακολουθεῖ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου.

Διὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ, τοῦ διὰ τῶν εἰσαγομένων τροφῶν εἰς τὸν στόμαχον προσγιγνομένου, συστέλλεται οὗτος καὶ ἐκκρίνεται τὸ γαστρικὸν ὑγρόν, ὅπερ περιλαμβάνει, μεταξὺ ἄλλων στοιχείων, ὀργανικήν τινα οὐσίαν, πεψίνην καλουμένην, συντελοῦσαν εἰς τὴν ζύμωσιν τῶν τροφῶν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου μεταβάλλονται αἱ ἀναλλοίωτοι λευκωματώδεις ὅλαι. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν περισταλτικῶν καὶ σπειροειδῶν κινήσεων τοῦ στομάχου συμπληροῦται ἡ ζύμωσις καὶ ἡ πέψις καὶ ἀναμιγνυομένων τῶν ἐν τῷ στομάχῳ περιεχομένων τροφῶν μετὰ τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ, διευθύνονται αὗται εἰς τὸν πυλωρόν, ὅστις εἶναι ὁ θυρωρὸς τοῦ στομάχου.

Αἱ τροφαὶ ἐγκαταλείπουσι τὸν στόμαχον ὑπὸ τὴν μορφὴν πολτοῦ φαιοῦ, χυλοῦ ὀνομαζομένου καὶ εἰσαγομένου διὰ τοῦ πυλωροῦ εἰς τὸ δωδεκαδάκτυλον, ἔνθα διὰ τῆς παρεισαγωγῆς τῶν ῥευστῶν προϊόντων δύο μεγάλων ἀδένων καὶ τοῦ παγκρέατος (παγκρεατικοῦ ὑγροῦ) καὶ τοῦ ὕπατος (χολῆς), ἐκ νέου ἀλλοιοῦται καὶ διαλύεται. Ἐνταῦθα ἐπιτελεῖται ὁ τελικὸς ἀποχωρισμὸς τῶν ἀφομοιωσίμων ἀπὸ τῶν ἀνωφελῶν ὅλων. Αἱ πρῶται μεταβάλλονται εἰς λευκοειδῆ χυμόν, χυλὸν καλούμενον, τὸν ὁποῖον παραλαμβάνουσι τὰ χυλοφόρα ἀγγεῖα, ὅθεν διοχετεύεται εἰς τὸ αἷμα. Τὰ δὲ ἀχρησιμοποίητα τῶν τροφῶν στοιχεῖα, ἀφοῦ ἀπορροφηθῇ κατὰ μέγα μέρος τὸ ἐν αὐτοῖς ἐμπεριεχόμενον ὕδωρ καὶ στερεωτέραν προσλάβωσι μορφήν, ἐκπέμπονται ὡς περιττώματα. Αἱ ἀφομοιώσιμοι τῆς τροφῆς οὐσίαι μεταβάλλονται οὕτωσὶν εἰς αἷμα, τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ ἀληθὴς θρεπτικὴ ὕλη τοῦ σώματος, κομίζον καὶ ἐναποθέτον εἰς ἅπαντα τὰ ὄργανα καὶ τοὺς μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένους ἱστοὺς διὰ τῆς διηνεκοῦς αὐτοῦ κυκλοφορίας, τὰς χρησίμους ὕλας, ἀπομακρύνον ταὐτοχρόνως καὶ ἐκείνας τῶν ὅλων, αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τοῦ ὀξυγόνου, τὸ ὁποῖον παρέλαβε τὸ αἷμα διὰ τῶν πνευμόνων καὶ προήγαγεν αὐτὸ εἰς τὰ διάφορα ὄργανα, ἀποσυνετέθησαν καὶ διατελοῦσιν ἐν βραδείᾳ καύσει. Μέρη τινὰ τῶν χρησιμοποιηθεισῶν τούτων ὅλων, καὶ ἰδίως τὰ προϊόντα τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν λευκωματούχων σωμάτων, ἐξέρχονται ὡς οὐρία μετὰ ὕδατος διὰ τοῦ οὔρους· ἕτερα δέ, καὶ ἰδίως τὰ προϊόντα τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ λίπους καὶ τῶν ζακχαροποιητικῶν, ἐξέρχονται ὡς ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ὕδωρ, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἀναπνοῆς τῶν πνευμόνων, ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς διαπνοῆς τῆς ἐπιδερμίδος, ἥτις καὶ ἄδηλος καλεῖται διαπνοή. Τὰ τελικὰ ταῦτα προϊόντα κατ' οὐδὲν διαφέρουσι τῶν προϊόντων, ἅτινα προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἁπλῆς καύσεως τῶν αὐτῶν τροφίμων ἐπὶ πυρᾶς. Διὰ τῆς ἐν τῷ σώματι ἡμῶν ἐπιτελουμένης βραδείας καύσεως παράγεται ὡσαύτως θερμότης, ἥτις ἐν μέρει μὲν χρησιμεύει εἰς συντήρησιν τῆς θερμότητος τοῦ σώματος ἡμῶν, ἐν μέρει δὲ μεταβάλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς κίνησιν καὶ ζωτικότητα.

Βλέπομεν λοιπόν, ὅτι ἐν τῷ σώματι ἡμῶν λαμβάνει χώραν διηνεκὴς κυκλοφορία· ὅθεν εἰς μετρίαν ἐργασίαν ὑποβαλλόμενός τις θὰ καταναλώσῃ, καὶ διὰ τῶν μνημονευθεισῶν διεξόδων θ' ἀποβάλῃ ἐπακριβῶς, τόσα συστατικὰ τοῦ σώματος, ὅσα καὶ διὰ τῆς τροφῆς προσέλαβε, διατηρουμένης οὕτω τῆς ἰσορροπίας. Ὅταν δὲ τοὐναντίον προσλαμβάνωμεν πλείονας τροφὰς ἢ ὅσας δυνάμεθα νὰ καταναλώσωμεν, τότε προσγίγνεται ἐπαύξησις τῶν συστατικῶν τοῦ σώματος αὐξανομένου τοῦ βάρους αὐτοῦ. Ταὐτοχρόνως ὅμως ἐπιταχύνεται καὶ ἡ ἐναλλαγὴ τῆς ὕλης, τοὐτέστιν ἡ πορεία τῆς ἀποσυνθέσεως τελεῖται ταχύτερον, ἐνεργητικώτερον καὶ ἰσχυρότερον, ἡ δὲ κατάστασις αὕτη διαρκεῖ, μέχρις οὗ ἀποκατασταθῇ πάλιν ἡ ἰσορροπία. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὁπόταν εἰσάγωμεν ὀλιγωτέρας τροφὰς ἢ ὅσων πράγματι ἔχει ἀνάγκην τὸ σῶμα. Τότε ἐλαττοῦται τὸ βάρος ἡμῶν· τὸ σῶμα ἐξασθενεῖ βαθμηδὸν καὶ κατέρχεται εἰς κατάστασιν, καθ' ἣν ἐπαρκεῖ καὶ μικροτέρα δόσις τροφῆς καὶ οὕτω ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν ἡ ἰσορροπία.

Αἱ ἰσορροπίαι, αἱ οὕτω προκύπτουσαι, διαφέρουσι λίαν ἀπ' ἀλλήλων, διότι ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἐλαττωθείσης τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης, ὑποβιβάζεται κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ἀποσύνθεσις. Ἐκ τῆς ἐπενεργείας καὶ ταχύτητος, μεθ' ἧς ἐπιτελεῖται ἡ ἀποσύνθεσις αὕτη ἐξαρτᾶται, ὡς γνωστόν, ἡ ποσότης τῆς παραγομένης θερμότητος καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἱκανότητος ἡμῶν πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι καὶ ἐνεργεῖν.

Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ διὰ μείζονος προσλήψεως τροφῶν ἐπερχομένη ἀνύψωσις τῆς δυνάμεως ἡμῶν ἔχει τὰ ὅρια αὐτῆς. Ὁπόταν τρώγωμεν ὑπὲρ τὸ δέον, κινδυνεύομεν νὰ βλάψωμεν τὸν στόμαχον ἡμῶν, ἄλλως τε καὶ διὰ τῆς περισσῆς τῶν τροφῶν προσλήψεως, οὐδεμία ὠφέλεια προσγίγνεται εἰς τὸ σῶμα ἡμῶν, διότι ἡ πέψις τῆς ὑπερβολικῆς ταύτης ποσότητος τῶν τροφῶν καταναλίσκει πλείονα δύναμιν, πρὸς ζημίαν τῆς τῶν μυῶν ἐνεργητικότητος. Καὶ αὐτὴ ἡ φύσις φαίνεται, ὅτι δὲν ἐθεώρησε καλόν, ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν πλήρη διάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου τὴν πρόσληψιν τροφῶν καὶ ἔταξε διὰ τῶν αἰσθημάτων τῆς πείνης, τῆς δίψης καὶ τοῦ κόρου τρεῖς ἀδιαφθόρους φύλακας, οἵτινες ὑποδεικνύουσι πότε καὶ πόσον δέον νὰ τρώγῃ τις καὶ πότε νὰ παύσηται τρώγων.

Ἡ πεῖνα προέρχεται ἐξ ἰδιορρύθμων συστολῶν τοῦ στομάχου, αἵτινες κατ' ἀρχὰς προκαλοῦσι δυσάρεστόν τι αἴσθημα, ὁπόταν δὲ δὲν εἰσαχθῇ τροφὴ ἀληθεῖς πόνους. Ἡ δίψα προέρχεται ἐκ τῆς ξηράνσεως τῆς γλώσσης καὶ τοῦ οὐρανίσκου, καὶ διὰ μόνης τῆς καταβρέξεως αὐτῶν δυνάμεθα νὰ καταπαύσωμεν πρὸς στιγμὴν τὴν δίψαν καὶ χωρὶς νὰ πίωμεν ὕδωρ. Ὁ κόρος τέλος δηλοῦται δι' αἰσθήματος χορτασμοῦ, ἐν μεγαλητέρῳ δὲ βαθμῷ διὰ πιέσεως τοῦ στομάχου καὶ ποιᾶς τινος πρὸς τὰς τροφὰς ἀποστροφῆς. Δυστυχῶς τὸ αἴσθημα τοῦ κόρου δὲν εἶνε ὁ ἀληθὴς γνώμων ἂν ἡ προσληφθεῖσα τροφὴ ἀνταποκρίνηται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς θρέψεως. Πᾶσα πλήρωσις τοῦ στομάχου προξενεῖ κορεσμόν τινα ἐπὶ στιγμὴν καὶ ἐν ᾗ ἔτι περιπτώσει τοῦτο ἐγένετο διὰ τροφῆς ἥττον καὶ παντελῶς δυσπέπτων ὅλων. Ὅθεν συμβαίνει πολλάκις μετὰ πρόσληψιν μεγάλης ποσότητος τροφῶν νὰ αἰσθανώμεθα ἑαυτοὺς κεκορεσμένους, μολονότι αἱ εἰς τὸ σῶμα ἀναγκαιοῦσαι θρεπτικαὶ ὅλαι ἀνεπαρκῶς ἢ καὶ δυσναλόγως ἐλήφθησαν, τοὐναντίον δὲ ἐν μικρᾷ ποσότητι εὐπέπτου τροφῆς νὰ εἰσάγωμεν πλεῖον τοῦ ἀπαιτουμένου καὶ ἐν τούτοις νὰ μὴ αἰσθανώμεθα κόρον.

Ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ὀφείλομεν νὰ ποδηγετώμεθα ὑπὸ τῆς πείρας καὶ τῆς φρονήσεως.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΓΝΩΜΑΙ ΜΟΝΟΣΤΙΧΟΙ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ.

1. *Ἀνὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτέ.*
2. *Γνώμης γὰρ ἐσθλῆς ἔργα χρηστὰ γίγνεται.*
3. *Ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ ἐσθλὰ καὶ διδοῖ θεός.*
4. *Ζήλου τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα.*
5. *Ἤθους δὲ βάσανός ἐστιν ἀνθρώποις χρόνος.*
6. *Αἰσχρὸν δὲ μηδὲν πράττε μηδὲ μάνθανε.*
7. *Ἔργων πονηρῶν χεῖρ' ἐλευθέραν ἔχε.*
8. *Ὁ μηδὲν εἰδὼς οὐδὲν ἐξαμαρτάνει.*
9. *Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πολλὰ ποιοῦμεν κακά.*
10. *Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δουλοῦται ταχύ.*
11. *Ἀνάπαυσίς ἐστι τῶν κακῶν ἀπραξία.*
12. *Ἃ μὴ προσήκει μήτ' ἄκουε μήθ' ὅρα.*
13. *Βέλτιόν ἐστι σῶμά γ' ἢ ψυχὴν νοσεῖν.*
14. *Ἐλεύθερον γὰρ ἀνδρὸς τ' ἀληθῆ λέγειν.*
15. *Ἐλεύθερον φύλασσε τὸν σαυτοῦ τρόπον.*
16. *Καλὸν φύουσι καρπὸν οἱ σεμνοὶ τρόποι.*
17. *Καρπὸς δ' ἀγαθός ἐστιν εὔτακτος βίος.*
18. *Λάβε πρόνοιαν τοῦ προσήκοντος βίου.*
19. *Μακάριος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ.*
20. *Ὅπλον μέγιστόν ἐστιν ἀρετὴ βροτοῖς.*
21. *Σαυτὸν φύλαττε τοῖς τρόποις ἐλεύθερον.*
22. *Ταμεῖον ἀρετῆς ἐστι σωφροσύνη μόνη.*
23. *Ἀχάριστος ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ.*
24. *Ἀεὶ δ' ὁ σωθεὶς ἐστιν ἀχάριστος φύσει.*
25. *Ἅμ' ἠλίηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.*
26. *Ἐπιλανθάνονται πάντες οἱ παθόντες εὖ.*
27. *Καλὸν δὲ θησαύρισμα κειμένη χάρις.*
28. *Μετὰ τὴν δόσιν τάχιστα γηράσκει χάρις.*
29. *Χάριν λαβὼν εὔκαιρον ἐν καιρῷ δίδου.*
30. *Χάριτας δικαίας καὶ δίδου καὶ λάμβανε.*
31. *Χάριν λαβὼν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλάθου.*
32. *Ἀρχῆς τετευχὴς ἴσθι ταύτης ἄξιος.*
33. *Ἀμελοῦντα τοῦ ζῆν οὐκ ἔνεστ' εὐσχημονεῖν.*
34. *Βιοῖ μὲν οὐδεὶς ὃν προαιρεῖται βίον.*
35. *Βίος ἐστὶν ἄν τις τῷ βίῳ χαίρῃ βιῶν.*
36. *Βίος βίου δεόμενος οὐκ ἔστι βίος.*
37. *Γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.*
38. *Οὐκ' ἔστι βίον εὑρεῖν ἄλυπον ἐν οὐδενί.*
39. *Τὸ ζῆν ἀλύπως ἀνδρός ἐστιν εὐτυχοῦς.*
40. *Ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα καὶ πόλις σῴζει πόλιν.*
41. *Ἀνὴρ ἄβουλος εἰς κενὸν μοχθεῖ τρέχων.*
42. *Ἀβουλίᾳ γὰρ πολλὰ βλάπτονται βροτοί.*
43. *Ἀνὴρ ἄβουλος ἡδονᾶς θηρεύεται.*
44. *Βουλῆς γὰρ ὀρθῆς οὐδὲν ἐσφαλέστερον.*
45. *Ἐν νυκτὶ βουλὴ τοῖς σοφοῖσι γίγνεται.*
46. *Σύμβουλος ἐσθλός, μὴ κακὸς γίγνου φίλοις.*
47. *Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς προσδέχου συμβουλίαν.*
48. *Σοφὴ σοφῶν γὰρ γίγνεται συμβουλία.*
49. *Σύμβουλος ἴσθι τῶν καλῶν, μὴ τῶν κακῶν.*
50. *Ἄλυπον ἕξεις τὸν βίον χωρὶς γάμων.*

Μ. Ι. ΚΕΦΑΛΑΣ.

Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ II.

Ὑπὸ μωαμεθανικῶν καὶ εἰδωλολατρικῶν φυλῶν ἐν τοῖς πέριξ περιστοιχιζομένη ὑψοῦται ἐν τῇ θερμῇ βορειοσανατολικῇ Ἀφρικῇ βραχώδης χώρα, ἐν ᾗ μέχρι σήμερον ἐπεκράτησεν ὁ χριστιανισμός.

ΙΩΑΝΝΗΣ Β' ΝΕΓΟΥΣ ΤΗΣ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ.

Προεξέχουσιν μεγαλοπρεπῆ καὶ γιγάντια ὄρη, ὧν αἱ κορυφαί, ἐὰν οὐχὶ καθ' ἅπαν τὸ ἔτος κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως τοῦ χρόνου, διατελοῦσι κεκαλυμμέναι ὑπὸ αἰωνίων πάγων ἢ καὶ χιόνων. Τοιαύτη τυγχάνει ἡ Ἀβησσυνία, ἡ χώρα ἐκείνη δηλονότι, ἥτις ὡς βασίλειον τοῦ κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα ζῶντος Ἰωάννου ἐπὶ πολὺν χρόνον διὰ μυθώδους κόσμου ἐφιλοτεχνήθη ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ Ἀβησσυνία εἶνε ὀρεινὴ χώρα πλήρης τῶν παραδοξοτάτων φυλῶν. Καὶ αὐτοὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς λέγουσιν ὅτι ὁ θεὸς ἐλησμόνησε ὅπως κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν πλάσῃ ἐκ τοῦ χάους τὴν χώραν αὐτῶν.

Δέον νὰ μεταβῇ τις εἰς Ἀβησσυνίαν ἀνακράζει ὁ πολλὰς περιηγησάμενος χώρας Ρόχλφς, ὅπως ἴδῃ παράδοξα σχήματα ὀρέων. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ λόφου τὸ βλέμμα τοῦ θεωμένου βυθίζηται εἰς κολοσσιαίους βασανίτας λίθους καὶ στήλας αὐτῶν καὶ εἰς μυστηριώδη καὶ ἀμέτρητα βάθη. Ὀροπέδιον ἐπὶ ἑτέρου μετατετοπισμένον ὀροπεδίου καὶ ἐπ' αὐτοῦ τεθειμένα σχήματα· εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἐκτεταμένη οἰκία μετὰ ὑψιπέδων, ἢ τιάρα, ἢ κῶνος ἡμβλυμμένος μετὰ ἀποκρήμνων πλευρῶν. Αἱ ἀπόκρημνοι αὗται πλευραί, Ἄμβα εἰς τὴν δημώδη ἀβησσυνιακὴν γλῶσσαν καλούμεναι χρησιμεύουσι συχνάκις ὡς κῆποι τῶν παρακειμένων χωρίων καὶ μονῶν, πολλάκις ὅμως καὶ ὡς κρησφύγετα λῃστῶν, καὶ ἀνταρτῶν. Αἱ κλιτύες εἶνε δύσβατοι τὰ δὲ προχώματα εὐπεράσπιστα.

Τοιαύτη τις ἄμβα ἦν ἡ τῶν Μαγδάλων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ὁποίας ὁ ἰσχυρογνώμων Θεόδωρος ὁ Β' ἀπέκρουσε τὴν ἔφοδον τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων κατὰ τὴν δευτέραν τῆς Διακαινησίμου τοῦ 1868.

Ἐν ταύτῃ εὗρε τὸν θάνατον καὶ εἷς τῶν μᾶλλον ἀξιοπαρατηρήτων ἀνδρῶν τῆς Ἀφρικῆς, σπάνιόν τι κράμα μαχίμου ἥρωος, σοφοῦ ἀντιβασιλέως καὶ ἀκολάστου κτηνωδίας. Τούτου πεσόντος ἡ Ἀβησσυνία κατέστη τὸ μῆλον τῆς ἔριδος φιλαρχικῶν ὁπλαρχηγῶν καὶ ἡ λεία ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν. Ἡ Ἀγγλία ἀπεσύρθη τότε. Ἡ Ἀβησσυνία, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ λόρδου Νάπιερ, δὲν ἦν ὅλως ἀναξία ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν Μ. Βρεττανίαν τοῖς δὲ ἄγγλοις ἐμπόροις οὐδὲν ἔμελε περὶ τῶν ἐμπορικῶν πρὸς τὴν χώραν σχέσεων ταύτην, ἅτε ἐλάχιστα παράγουσαν. Οὕτω δὲ οἱ διάφοροι μνηστῆρες κατώρθωσαν μόνοι νὰ ἀποπερατώσωσιν ἄνευ ταραχῆς τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν.

Εἷς ὅμως τούτων ἐπέτυχε νὰ καταβάλῃ καὶ καθυποτάξῃ τοὺς ἄλλους ἀνταγωνιστάς. Ἰθαγενής τις ἀρχηγὸς ὀνόματι Κασσέ, εἴτε διὰ τῆς συνέσεως αὐτοῦ, εἴτε ἕνεκα τῆς προσωπικῆς πρὸς τὸν Θεόδωρον ἐχθροπαθείας συνεδέθη μετὰ τῶν ἄγγλων. Λαβὼν δὲ παρ' αὐτῶν ὅπλα καὶ πολεμοφόδια, νεαρός, τολμηρός, γενναῖος ἅμα καὶ συνετὸς ὢν ἐπῆλθε κατὰ τοῦ „βασιλέως τῶν βασιλέων". Διά τινος δὲ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἐξ Αἰγύπτου παραληφθέντος κόπτου πρωθιερέως χρισθεὶς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰωάννης ἐν τῇ ἱερᾷ τῆς στέψεως πόλει Ἀξοὺμ ἐλέῳ θεοῦ βασιλεὺς Σιὼν καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων τῶν Αἰθιόπων ὑπέταξε κατὰ μικρὸν τὰς παρακειμένας χώρας τῆς Σόας, Ἐναρόας, Καφὰ καὶ Γέρας. Ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου χρονολογεῖται ἡ κυριαρχία τοῦ Νέγους Ἰωάννου. ὅστις κατὰ μάρτιον τοῦ ἔτους τούτου ὑπέκυψεν εἰς τὰς πληγάς, ἃς ἔλαβε κατά τινα μετὰ τῶν Μαγδιστῶν μάχην.

Ἐν τούτοις ὁ ἑλβετὸς Βέρνερ Μούντσιγκερ, ὡς αἰγύπτιος διοικητὴς τοῦ ἀνατολικοῦ Σουδάν, κατέλαβε τὰς δύο ἀβησσυνιακὰς ἐπαρχίας Βόγος καὶ Χάλχαλ ὑπὲρ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, τοῦ Χεδίβου. Ἀλλ' ὁ Μούντσιγκερ δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο, ἐπόθει οὐδὲν πλέον, ἢ τὴν κυριαρχίαν ἁπάσης τῆς Ἀβησσυνίας, ὁ δὲ φιλόδοξος καὶ ἄπληστος χεδίβης Ἰσμαὴλ πασᾶς δὲν ἐφάνη ἀπρόθυμος, ὅπως ἐνδώσῃ εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο καὶ προσθῇ ταῖς λοιπαῖς ἄλλαις κατακτήσεσιν αὐτοῦ καὶ ταύτην ἔτι.

Ὁ Μούντσιγκερ εἶχε κατὰ νοῦν κυρίως νὰ καταλάβῃ αὐτὸς τὸν θρόνον τῆς Ἀβησσυνίας, ἀλλ' ἡ ἀρχιστρατηγία τοῦ κατὰ τὸ

ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΕΡΙΩΠΗΣ.

1875 ἐξαποσταλέντος στρατοῦ δὲν ἀνετέθη αὐτῷ, ἀλλ' εἰς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ἰσχυροῦ ὑπουργοῦ Νουβὰρ πασᾶ καὶ τὸν σουηδὸν συνταγματάρχην Ἄρεντρουπ. Ὁ Νέγους Ἰωάννης ἀντεπεξῆλθε κατ'

αὐτῶν μετὰ 50.000 ἀνδρῶν μέχρι τῶν συνόρων. Μάχης δὲ συγκροτηθείσης ἐν Γούδδα-Γουδδῇ, πᾶς ὁ αἰγυπτιακὸς στρατός, ἐξαιρουμένου συντάγματός τινος, ὅπερ ἐναπελείφθη ἐπὶ ὑψώματος, ἐπονειδίστον ὑπέστη ἧττον. Δεύτερος δὲ στρατὸς ἐξ 20 χιλ. ἀνδρῶν καλῶς ἐξωπλισμένος καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πρίγκηπος Χασάν, τοῦ προσφιλεστέρου τοῦ Χεδίβου, τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Βερολίνῳ ποιησαμένου, ἀποσταλεὶς ἡττήθη ἐν ταῖς χαράδραις τῶν ὀρέων τοσοῦτον ἰσχυρῶς καὶ ἀπονειδίστως, ὥστε ὁ πρίγκηψ μόνος ἠδυνήθη εἰς Μασσάουαν νὰ διαφύγῃ. Τὸ ταμεῖον δὲ τοῦ πολέμου ὑπὲρ τὰς 20.000 χρυσοῦ λιρ. στερ. περιέχον καὶ 30.000 νομίσματα Μαρίας τῆς Θηρεσίας περιῆλθεν ὡς χεῖρας τοῦ Νέγους. Καὶ τρίτον δὲ ἀπὸ σπασμα στρατοῦ σταλὲν καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μούντσιγκερ διατελοῦν τὴν αὐτὴν ὑπέστη τύχην.

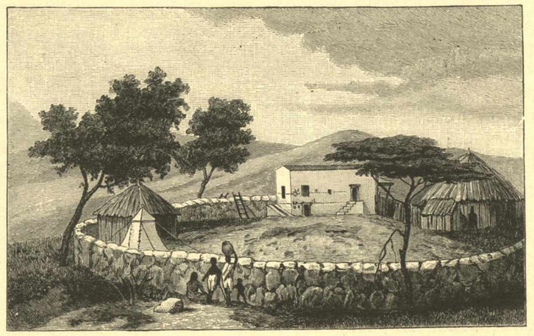

Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Β'.

Ἠρξαντο λοιπὸν διαπραγματεύσεις περὶ εἰρήνης. Ἀλλ' οἱ ὅροι οὓς ὑπέβαλλεν ὁ Ἰωάννης ἦσαν ὑπερβολικοί, διότι ἀπῄτησε τὴν ἀπόδοσιν τῶν χωρῶν Βογός, Μένσα, Μεταμέχ, Σαγγάλλα, τοὺς λιμένας Σούλας καὶ Ἀμφίλας ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, πολεμικὴν ἀποζημίωσιν καὶ ἕνα Ἀβοῦναν, τουτέστιν πρωθιερέα.

Ὁ Χεδίβης δὲ ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ αὐτῷ μόνον ἕνα κόπτην ἱερέα παρὰ τοῦ πατριάρχου, τοσοῦτον οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης προσήγγιζον!

Ἡ πρότασις τῆς Ἀβησσυνίας, ὅπως ἀποδοθῶσιν αὐτῇ αἱ ἀφαιρεθεῖσαι ἐπαρχίαι, ἦν φυσικωτάτη. Βεβαίως δὲ ἡ Αἴγυπτος δὲν διατελεῖ πλέον εἰς τὴν θέσιν ὥστε νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν πόθον τοῦτον τῆς Ἀβησσυνίας. Ὁ κυριάρχης τῆς Ἀβησσυνίας θὰ ἦ ἠναγκασμένος νὰ συμβιβάζηται μετὰ τῶν μαγδιστῶν καὶ δερβισσῶν. Ἡ κατοχὴ ὅμως τῶν λιμένων ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ἀβησσυνίαν ζήτημα ὑπάρξεως διότι μόνον αὕτη δύναται νὰ συγκοινωνῇ μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ ἀναπτύξῃ τοὺς ἐν ἐμβρυῷδει καταστάσει διατελοῦντας πόρους αὐτῆς.

Ἀπὸ τοῦ 1880 ἤδη ὁ κάλλιστος στρατάρχης αὐτοῦ Ρας Ἀλούλα ἐστρατοπέδευσε μετὰ στρατοῦ, ἐν τάχει εἰς 50.000 χιλ. συμποσωθέντος, παρὰ τὴν Τσατσέγα καὶ εἰσέπραττε νομίμους φόρους παρὰ τῆς Βογὸς καὶ Μάνσα.

Ἡ κατάληψις τῆς Μασσάβας ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἡ μετατροπὴ ταύτης εἰς ἰσχυρὸν στρατιωτικὸν σταθμὸν βεβαίως δὲν ἦν σύμφορος τοῖς Ἀβησσυνοῖς. Ὁ Ἰωάννης ἐδείχθη πρὸς πᾶσαν προσέγγισιν τῶν Ἰταλῶν κατ' ἀρχὰς λίαν ἀδιάφορος καὶ ψυχρός, ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον ἦν στρατήγημα αὐτοῦ, ὅπερ λίαν κατεθορύβησε τοὺς Ἰταλούς, ὅτε ἡ αἰφνιδίως γνωστὴ κατὰ τὸ 1887 προέλασις τοῦ Ρὰς-Ἀλούλα κατέφθειρεν ὁλόκληρον στρατωτικὸν ἰταλικὸν ἀπόσπασμα πλὴν ὀλίγων τετραωματισμένων μόλις τὸ ξίφος διαφυγόντων. Γνωστὸν δ' ὅτι οἱ Ἀβησσύνιοι προήλασαν μετέπειτα ἀπειλήσαντας καὶ αὐτὴν τὴν Μασσάβαν. Αἱ ἐπιτυχίαι αὗται ὠφείλοντο ὅμως ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν περίπτωσιν ὅτι οἱ Ἀβησσυνοὶ κατώρθωσαν νὰ ἐπικαταλάβωσιν αἰφνιδίως τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἰδίαν ὑπέροχον δύναμιν αὐτῶν ἔξω δὲ τῶν ὀρέων τῆς χώρας στρατὸς ἀβησσυνιακὸς θὰ ἦν ἧττον φοβερός.

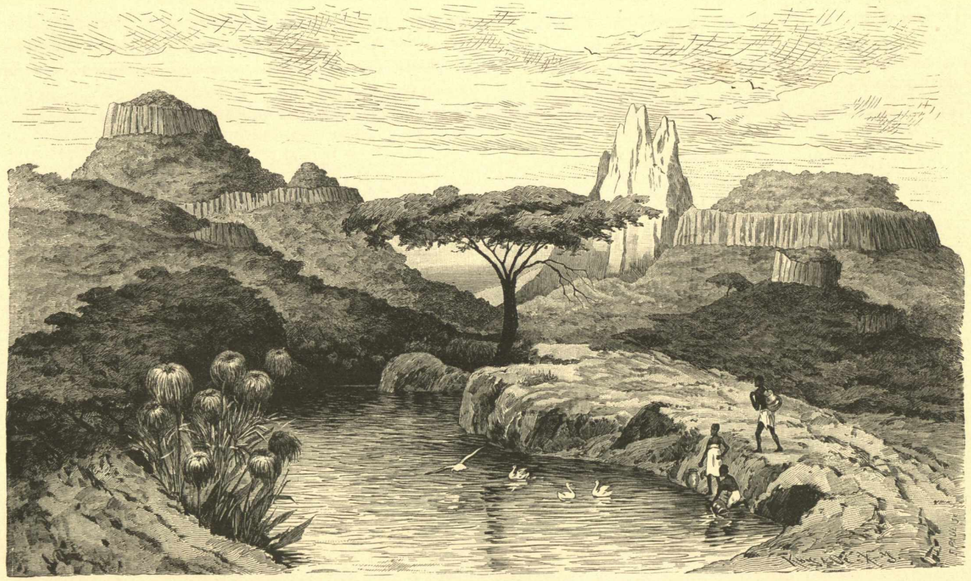

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΛΟΦΟΥ ΕΝ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑι.

Ἀναμφήριστον ὅμως ὅτι οἱ Ἀβησσυνοὶ δὲν στεροῦνται γενναιότητος· τοῦτο δὲ κατέδειξαν ἐν πλείστοις πολέμοις. Ὁ Ἀβησσυνὸς πιεζόμενος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ καταφρονῶν τὸν θάνατον. Ἡ πολεμικὴ αὐτοῦ τέχνη κεῖται κατ' αἰῶνας ὅλους ὀπίσω τῆς ἡμετέρας. Τὰ πυροβόλα ὅπλα εἶνε ἀρχαιότατου συστήματος ἡ δὲ πλήρωσις καὶ ἐκπυρσοκρότησις ἀπαιτεῖ χρόνον. Μόνον ἡ σωματοφυλακὴ τοῦ Ἰωάννου ἦν ἐξωπλισμένη διὰ ὅπλων Pemington. Ἡ ἐν τῇ χώρᾳ προπαρασκευαζομένη πυρῖτις εἶνε κακίστη, ἀντὶ σφαιρῶν πληροῦσι τὰ ὅπλα τεμαχίων σιδήρου, ἅτινα στρογγυλοῦσιν ὀλίγον τι διὰ τινος λίθου. Τὰ οὐσιώδη ὅπλα εἰσὶ ξίφη καμπύλα, δόρατα, ἀσπίδες ἐκ δερμάτων ἐλεφάντων καὶ βουβάλων κατεσκευασμέναι καὶ κεκοσμημέναι διὰ μεταλλίνων κυρτωμάτων διὰ τεμαχίων δορῶν καὶ οὐρῶν ζώων.

Ἡ κυρία δύναμις τοῦ στρατοῦ ἐστρατοπέδευε συνήθως ἐν τῇ περιφερείᾳ Δέβρα-Τάβορ, ἔνθα ὁ Νέγους ἐσκήνωσεν ἐπὶ ὀροπεδίου διὰ τηλεβολοστοιχίας ὀχυρωμένου λόφου καὶ εἰς ὃν ἀνήρχετο δι' ἀποτόμου κλίμακος ἐκ λίθου βασανίτου, ἀξιωματικοὶ δὲ μελαίνας πανθήρων δορὰς περιβεβλημένοι καὶ δι' ἀσπίδων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ χρώματος κεκαλλωπισμένοι ἐρρούρουν περὶ αὐτόν. Ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ ἀβησσυνιακοῦ ἀνακλίντρου καθήμενος ὁ Νέγους καὶ περιβεβλημένος πολύτιμον μανδύαν, ὅστις τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνον καὶ τὸ μέτωπον ὑπενέφαινε, ἐδέχετο τοὺς ἀκρόασιν αἰτουμένους· ἄλλως ἡ στολὴ αὐτοῦ ἦν λίαν ἀπέριττος καὶ ἀφελής μὴ διακρινομένη σχεδὸν ἀπὸ τῆς τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ. Κατὰ τὴν μάχην ἐνέδυε πάντοτε ἕνα τὸν περὶ αὐτὸν τεσσάρων ἀνωτέρων βαθμούχων διὰ βασιλικῆς στολῆς καὶ τῶν παρασήμων, ὅπως ἀποπλανήσῃ καὶ ἀποστρέψῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὄμμα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ Θεοδώρου ὁ κλῆρος τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἔργου τούτου ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ἰρλανδὸν Ἰωάννην Βὲλ κατὰ τὸ 1860. Ἡ κατοικία τοῦ Νέγους, ἦν λιτοτάτη. Πρότερον βεβαίως δὲν ἦν τοιαύτη, ὡς δείκνυσι τοῦτο τὸ ἐν Γονδάρῃ περιώνυμον αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, λαμπρὸν οἰκοδόμημα κεκοσμημένον διὰ θολωτῶν πύργων καὶ ἐπάλξεων. Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία παρὰ τοῖς Ἀβησσυνοῖς εἶνε ὥς τις ἀπόρροια κανονικοῦ τιμαριωτικοῦ καθήκοντος. Οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀναλόγως τῆς περιφερείας τῆς ἐπαρχίας δικαιοῦνται νὰ διορίσωσιν ὡρισμένον ἀριθμὸν ἱκανῶν προστατευομένων ἀνθρώπων. Εἰς τὸν ἐν γένει φυγόπονον Ἀβησσυνὸν ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τυγχάνει ἐπιπόθητος ἐνασχόλησις, διότι αὕτη συνήθως παρέχει αὐτῷ καὶ λείαν τινά. Ἕκαστος Ἀβησσυνὸς ὀφείλει νὰ μερμνήσῃ περὶ τῶν ἐνδυμάτων, ὅπλων καὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ βίου αὐτοῦ. Ἐν τῇ Σόᾳ μόνον τετρακόσιοι λαμβάνουσιν ἐκ τῶν κτημάτων τοῦ βασιλέως σιτηρέσιον, τοὐτέστιν ἕκαστος ἐτησίως ὀκτὼ τεμάχια ὀρυκτοῦ ἅλατος ἀξίας 2 φράγκων.

Ἀποφασισθείσης τῆς ἐπαναστάσεως πάραυτα συναθροίζεται ἄπειρος συνοδία φιλολαφύρου ὄχλου. Ἡγεῖται τότε ὁ Νέγους ἐπὶ ἡμιόνου δαψιλῶς κεκοσμημένου ὑπὸ μεγαλοπρεπὲς ἐρυθρὸν καὶ ἐκ μετάξης κατεσκευασμένον ἀλεξήλιον, ὅπερ τυγχάνει τὸ ὕψιστον τιμητικὸν σημεῖον, ὅπερ πλὴν αὐτοῦ ἐπιτρέπεται καὶ τῷ διαπρεπεῖ μόνον κληρικῷ. Ὅμιλοι μουσικοὶ ἐξαγγέλλουσι τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ. Τῷ Νέγους ἀκολουθεῖ ὁ Ἀβοῦνα, ἐπὶ ἡμιόνου ὡσαύτως πλουσίως διὰ κομψῶν κωδωνίσκων καὶ ἀπαστράπτοντος ἐκ μετάλλων λαμοδέτου κεκοσμημένου. Οὗτος ἔφερε μακρὰν ἐσθῆτα ἐξ ὑφάσματος, μικρὰν μέλαιναν τιάραν καὶ ἐρυθρὸν ἐπικάλυμμα. Μετέπειτα εἵπετο μία τῶν βασιλισσῶν περιστοιχιζομένη ὑπὸ εὐνούχων καὶ στρατιωτῶν ἐπὶ ὡραίου ζώου καθημένη καὶ περιτετυλιγμένη διὰ κυανοῦ μανδύου, κεκοσμημένου διὰ πλουσίων κεντημάτων ἐκ χρυσοῦ καὶ κωδωνίσκων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν, κεκαλυμμένη τὸ πρόσωπον κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν κιρκασιανῶν. Κατόπιν ἡ κεφαλὴ τοῦ κλήρου, ὁ Ἐτσέγε, ἐν λευκῇ στολῇ καὶ τιάρᾳ, περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ κλήρου παντὸς βαθμοῦ. Ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλησίον τῆς σκηνῆς τοῦ βασιλέως ὑψώθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ σκηνή. Ὁ Θεόδωρος συνείθιζε νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τέσσαρας λέοντας. Ὡσαύτως δ' ἠκολούθησαν ἱκανὸς ἀριθμὸς γυναικῶν καὶ ὑπηρετριῶν καὶ θαλαμηπόλων.

Τοιοῦτον ἐστὶ τὸ βασίλειον, οὗτινος ὁ θρόνος χηρεύει νῦν, διότι ὁ Νέγους Ἰωάννης ἀπέθανεν ὡς γνωστόν. Ἐχθροὶ εἰσορμῶσιν εἰς τὴν χώραν πανταχόθεν, ἀπὸ Βορρᾶ μὲν καὶ δυσμῶν τὰ ἄγρια στίφη τῶν δερβισσῶν, ἀπὸ νότου δὲ ὁ κυριάρχης τῆς Σόας καὶ ἀπὸ τοῦ βορειοανατολικοῦ οἱ Ἰταλοί. Ὁ καρπὸς φαίνεται ὥριμος πρὸς τρυγετὸν, ὁπόσον ὅμως δυσχερές ἐστιν νὰ τὸν δρέψωσι, τούτου πεῖραν θὰ λάβωσι μόνον οἱ τολμήσαντες.

ΡΟΣΣΙΝΗ ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ὡραίαν τινὰ τοῦ φθινοπώρου ἡμέραν τοῦ 1833 ἔτους περιφερόμενος ὁ Ροσσίνης ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων τῶν Παρισίων συνήντησεν ἰταλόν τινα Φαμπιάνη τοὔνομα, τριακοντούτη μόλις, ὃν ἡ ἀκολασία εἶχε καταστρέψῃ. Ὁ Ροσσίνης εἶχε γνωρίσῃ ἄλλοτε τὸν δύστηνον τοῦτον εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἐχρημάτισε δεύτερος ὀξύφωνος — ὦ διδάσκαλε, εὐσπλαγχνίσθητί με, ἀνέκραξεν ὁ Φαμπιάνης· δὲν ἔχω λεπτὸν καὶ δὲν δύναμαι νὰ ὑποστρέψω οἴκαδε — Πῶς δά, ἄσωτε νέε, καὶ ἡ φωνή; — Ἀπώλετο διὰ παντός. — Συνεπείᾳ τοῦ Παραλύτου βίου — τῆς οἰνοποσίας. Ὁ θέλων νὰ ᾄδῃ, δέον νὰ ζῇ ἐγκρατῶς καὶ νὰ πίνῃ ὕδωρ μετ' οἴνου. Πόσων ἔχεις χρείαν, ἵνα ἐπανακάμψῃς εἰς Ἰταλίαν; Πολλῶν, πολλῶν, κύριε, — Λοιπόν; Πεντακοσίων φράγκων — Διάβολε, εἶπεν ὁ Ροσσίνης, θὰ ἐλάμβανον εὐχαρίστως χρήματα παρὰ τοῦ τραπεζίτου μου, ἀλλ' ὀκνῶ, μολοντοῦτο δὲν πειράζει, Φαμπιάνη, ἐλθὲ αὔριον τὸ πρωΐ εἰς τὴν κατοικίαν μου, μὲ ἐννοεῖς;

Ὁ ἰταλὸς ὑποκλινάμενος εὐγνωμόνως ἤρξατο νὰ τρέχῃ ὑπὸ χαρᾶς, ἐν ᾧ ὁ Ροσσίνης σύννους εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἐκδότου του. — Κύριε Ρωσίνη, εἶπεν οὗτος, ἔχω νὰ σᾶς παρακαλέσω κἄτι — Καλῶς καὶ τί τάχα; — Ἔχω χρείαν δώδεκα μελῳδρίων, ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ τὰ συνθέσητε. — Δώδεκα μελῳδρίων φίλτατε, ἀπήντησεν ὁ μουσικοδιδάσκαλος· λοιπὸν λεύκωμα ὅλον; Ἀδύνατον· ἐπὶ τοῦ παρόντος οὔτε ἐργάζομαι, οὔτε θέλω νὰ ἐργασθῶ. — Οὐδεὶς κόπος δι' ὑμᾶς τὸ τοιοῦτον, προσέθηκεν ὁ ἐκδότης — Συντάξατε τὸ τυχόν, ὅ,τι σᾶς ἐπέλθῃ εἰς τὸν νοῦν, ἀρκεῖ νὰ συνθέσητέ τι, — Βλέπομεν, νὰ σκεφθῶ, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος. — Ἕνα λόγον ἀκόμη, προσέθηκεν ὁ ἐκδότης, σᾶς μετρῶ παραυτίκα δώδεκα χιλιάδας φράγκων χωρὶς νὰ ἀναγνώσω τὰ μελοποιήματά σας. — Οὐχί, ὑπέλαβεν ὁ ἰδιότροπος μουσικοδιδάσκαλος, δὲν γίνεται· αἴφνης ὅμως μεταμεληθείς, ἔστω εἶπε, δώδεκα χιλ. φραγ. εἴμεθα σύμφωνοι. Ὁ Ροσσίνης λαβὼν τὸν πιλόν του ἐξῆλθε τοῦ καταστήματος καὶ μὲ ταχέα βήματα διέτρεχε τὰ ὀχυρώματα, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Lablache — Καλὴν ἡμέραν, διδάσκαλε προσεφώνησεν αὐτὸν ὁ διάσημος βαρύφωνος. Καλὴν ἡμέραν, Lablache, ἔρχεσθε μαζί μου εἰς τὸ ἰταλικὸν Θέατρον; — Μετὰ χαρᾶς — Ἀμφότεροι οἱ φίλοι ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον των, ὁ μὲν Ροσσίνης βεβυθισμένος εἰς διαλογισμοὺς ἐβάδιζεν ἑλικοειδῶς, ὅπερ παρέσχεν ἄσβεστον γέλωτα εἰς τὸν Lablache.

Εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν αὔθουσαν τοῦ τότε διευθυντοῦ τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος Σεβερίνη, ὁ Ροσσίνης παρετήρησεν ἐπὶ τῆς τραπέζης λεύκωμα, ἐν ᾧ εἶχε γράψῃ ἄλλοτε μελῴδριόν τι.

Διδάσκαλε, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Lablache, τίνος ἕνεκα δὲν ἐξέδοτε τὸ ᾀσμάτιον τοῦτο; Τὸ συνέθεσα διὰ τὴν Malibran. — Τὸ λεύκωμα εἶναι ἰδικόν της, ἐγὼ δὲν τὸ ἐσυλλογίσθην πλέον, ἀλλὰ μοὶ ἐπέρχεται ἰδέα τις. Ὁ ἐκδότης μου ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ 12 μελῴδρια, τί δή, ἂν τῷ ἔδιδον ὅσα ἔχω συντάξει διὰ τὰ λευκώματα τῶν φίλων μου; Ἠθέλετε πράξῃ ἄριστα, τὸ δύσκολον ὅμως εἶναι νὰ συλλέξητε τὰ διεσπαρμένα ταῦτα χειρόγραφα, παρετήρησεν ὁ Lablache — Τί ἐννοεῖτε, διεσπαρμένα, ὑπέλαβεν ὁ Ροσσίνης — Ἀναντιρρήτως· εἰς Γερμανίαν, Ἀγγλίαν, Ἰταλίαν, ἁπανταχοῦ, ἀπήντησεν ὁ Lablache· διότι ἡμεῖς κέκτησθε φίλους εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Μειδιῶν ὑπέψαυσεν ὁ Ροσσίνης διὰ τοῦ καλάμου τὸ εὔχαρι τοῦ κόλακος πρόσωπον λέγων. Οὐδεμίαν χρείαν ἔχω χειρογράφων, ὅ,τι

ἅπαξ συνέθεσα, τοῦτο διατηρῶ εἰσέτι ἀκμαῖον ἐν τῇ μνήμῃ μου· θὰ ἴδητε. Λαβὼν δὲ φύλλον μουσικοῦ χάρτου ἤρξατο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκθάμβου ἀοιδοῦ νὰ γράφῃ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ 12 ἐκεῖνα ἠρεμαῖα μελῴδρια, τὰ ἔτι τὴν σήμερον ὑπὸ τὸν τίτλον „Soirées musicales" τοῖς πᾶσι γνωστά. Τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην ἑσπέραν ὁ ὑπερευτυχὴς ἐκδότης ἐμέτρησε τῷ μουσικοδιδασκάλῳ 12 χιλ. φραγ.

Τὴν ἐποιοῦσαν ὁ ἰταλὸς Φαμπιάνης ἐν τῇ εἰς Μασσαλίαν ἐλαυνούσῃ, ταχυδρομικῇ ἁμάξῃ διηγεῖτο, ὅτι ὀμογενής τις τῷ ἐδωρήσατο σημαντικὸν χρημάτων ποσόν, ὅπως δυνηθῇ νὰ ὑποστρέψῃ οἴκαδε. — Ἐρωτήσαντος δέ τινος τῶν συνταξειδιωτῶν τὸ ὄνομα τοῦ εὐεργέτου του, ὁ ποτὲ ὀξύφωνος ἀπεκρίνατο ἀφελῶς. „Δὲν δύναμαι νὰ τὸ εἴπω, ὁ Ροσσίνης μοὶ τὸ ἀπηγόρευσεν."

Κ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ φωτὸς διὰ τὴν αὔξησιν τῶν φυτῶν τυγχάνει τοῖς πᾶσι γνωστή, ὁ ἀριθμὸς τῶν καὶ ἐν τῷ σκότει ἀναπτυσσομένων φυτῶν εἶναι ἐλάχιστος. Διὰ διαφόρων παρατηρήσεων ἀπεδείχθη ὅτι τὰ φυτὰ ἔχουσιν ὀνάγκην ἄλλοτε ἄλλων τοῦ φωτὸς ἀκτίνων ἀναλόγως τῶν διαφόρων αὐτῶν ἀναγκῶν. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ἐρυθραὶ καὶ κίτρειαι ἀκτῖνες τοῦ φωτὸς ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς διαλύσεως τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, συντελοῦσιν ἄρα εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀμύλου, ἐνῷ αἱ κυαναῖ καὶ ἰοειδεῖς χρησιμεύουσιν ὡς διεγερτικὸν μέσον εἰς τὰς κινήσεις τῶν φυτῶν. Τὸ ἡλιακὸν φῶς περιέχει ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀντιληπτῶν χρωμάτων καὶ ἰδιαιτέρας τινὰς ἀκτῖνας ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἄκρᾳ ἔνθα εὕρηται τὸ ἰῶδες χρῶμα. Αἱ ἀκτῖνες αὗται κέκτηνται τὴν παράδοξον ἰδιότητα τοῦ ὅτι εἰσὶν ἀόρατοι, διαγιγνώσκονται δὲ διὰ τῶν χημικῶν ἐπενεργειῶν, τὰς ὁποίας ἐξασκοῦσιν ἐπὶ σωμάτων τινῶν. Ἀπὸ πολλοῦ δραστηρίως ἐπεζήτουν οἱ βοτανικοὶ νὰ κατανοήσωσι τὴν ἐπενέργειαν τῶν ultraviolett καλουμένων τούτων ἀκτίνων ἐπὶ τῆς ἐδοκιμήσεως τῶν φυτῶν. Ὁ πόθος οὗτος αὐτῶν ἐξεπληρώθη διὰ λίαν ἐκπληκτικοῦ τρόπου ὑπὸ τοῦ διασήμου βοτανικοῦ Ἰουλίου Σάχς, ὅστις ὁρμώμενος ἐκ τοῦ γνωστοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ θειοῦχος κινίνη δὲν ἐπιτρέπει τὴν δίοδον τῶν ἀκτίνων τούτων, ὅπως τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἀπορροφᾷ αὐτὰς προέβη εἰς τὸ ἑξῆς πείραμα. Ἐτοποθέτησε φυτόν τι οὕτως ὥστε νὰ φωτίζηται ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς διερχομένου διὰ τῆς διαλύσεως τῆς κινίνης, ἐν ἄλλαις λέξεσιν αἱ ultraviolett ἀκτῖνες δὲν κατέφθανον εἰς τὸ φυτόν. Παρόμοιον φυτὸν ἐξέθηκεν εἰς φῶς, ὅπερ διήρχετο διὰ καθαροῦ ὕδατος. Οὕτως ηὐξάνον τὰ φυτά, μέχρις οὗ προέκυψε τὸ παράδοξον ἀποτέλεσμα ὅτι αἱ μὴ ὁραταὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς εἶναι αἱ συμβάλλουσαι εἰς τὴν ἄνθησιν τῶν φυτῶν, διότι ἐνῷ ἐκ τῶν 20 φυτῶν, τὰ ὁποῖα ἀνεπτύχθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν φωτὸς διερχομένου διὰ τοῦ ὕδατος, παρήχθησαν 56 ἄνθη, ἐκ τῶν 26 φυτῶν, τὰ ὁποῖα ἐκαλλιεργήθησαν διὰ τῆς διαλύσεως τῆς κινίνης, ἐν ἡμιτελὲς μόνον ἀνθύλιον ἀνεπτύχθη, τὸ ὁποῖον ὀφείλει ἀναμφιβόλως τὴν γένεσίν του εἰς ἀνωμαλίαν τινὰ τοῦ πειράματος. Διεγείρει ἀληθῶς τὸν θαυμασμὸν τὸ φαινόμενον ὅτι αἱ ἄχροι αὗται ἀκτῖνες συντελοῦσιν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ ποικιλοχρόου κόσμου τῶν ἀνθέων.

* * *

Αἱ γαλλικαὶ Ἀκαδημίαι. Τὸ Πανακαδήμιον (Institut) τῆς Γαλλίας συνίσταται, ὡς γνωστόν, ἐκ πέντε Ἀκαδημιῶν, ὧν ἀρχαιοτέρα εἶνε ἡ Académie française, ἱδρυθεῖσα τῷ 1635 ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου δουκὸς Richelieu καὶ ἀποτελουμένη ἐκ 46 μελῶν. Ἡ ἀκαδημία αὕτη στοιχεῖ ἔτι ταῖς διατάξεσι τῶν ἀρχαίων αὐτῆς κανονισμῶν, κυρία δὲ αὐτῆς ἀποστολὴ τυγχάνει ἡ σύνταξις τοῦ λεξικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης· ὁ γραμματεὺς αὐτῆς εἶναι ἐπίσης διαρκὴς ἐκ τῶν 40 ἀκαδημαϊκῶν τυγχάνων· ἡ Académie des Inscriptions et des Belles-Lettres (Ἀκαδημία τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν φιλολ. ἐπιστημῶν) συνίσταται ἐπίσης ἐκ 40 μελῶν· αἱ ἀρχαῖαι γλῶσσαι, αἱ ἀρχαιότητες καὶ τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης, ἡ ἱστορία καὶ αἱ βοηθητικαὶ αὐτῆς ἐπιστῆμαι ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Καὶ ταύτης ὁ γραμματεὺς ἐκλέγεται ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἔχει δὲ 10 ἐλευθέρους Ἀκαδημαϊκούς, 8 ἀλλοδαποὺς συνεταίρους (Associés) καὶ 50 ἀνταποκριτὰς ἐξ ὧν οἱ 30 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ οἱ 20 ἐκ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ.

Ἡ Académie des Sciences (Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν) διαιρεῖται εἰς 11 τμήματα· 1ον. τὸ τῶν Μαθηματικῶν: α'. Γεωμετρία 6 μέλη, β'. Μηχανικὴ 6 μέλη, γ'. Ἀστρονομία 6 μέλη, δ'. Γεωγραφία καὶ θαλασσοπορία 6 μέλη, ε'. Γενικὴ φυσικὴ 6 μέλη. 2ον. Φυσικά: α'. Χημεία 6 μέλη, β'. Ὀρυκτολογία 6 μέλη, γ'. Βοτανικὴ 6 μέλη, δ'. Γεωργία 6 μέλη, ε'. Ἀνατομία καὶ Ζωολογία 6 μέλη, στ'. Ἰατρικὴ καὶ Χειρουργικὴ 6 μέλη ἐν ὅλῳ 66 μέλη. Ἡ Ἀκαδημία ἔχει 2 διαρκεῖς γραμματεῖς, ἕνα διὰ τὸ τῶν μαθηματικῶν τμῆμα καὶ ἕτερον διὰ τὸ τῶν φυσικῶν· 10 ἐλευθέρους Ἀκαδημαϊκοὺς, 8 ἐξωτερικοὺς συνεταίρους καὶ 100 ἀνταποκριτάς. Ἡ Ἀκαδημία τῶν ὡραίων τεχνῶν (Académie des beaux-arts) ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς τμημάτων: Ζωγραφικὴ 14 μέλη, Γλυπτικὴ 8 μέλη, Ἀρχιτεκτονικὴ 8 μέλη, Χαλκογραφικὴ 4 μέλη, Μουσικὴ σύνθεσις 6 μέλη, τὸ ὅλον 40 μέλη, ἡ Ἀκαδημία αὕτη ἔχει ἕνα διαρκῆ γραμματέα μὴ ὑπαγόμενον εἰς οὐδὲν τμῆμα οὐχ' ἧττον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τυγχάνοντα, 10 ἐλευθέρους Ἀκαδημαϊκούς, 10 ἐξωτερικοὺς συνεταίρους καὶ 50 Ἀνταποκριτάς. Ἡ Académie des Sciences morales et politiques (Ἀκαδημία τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν) ἔχει 40 μέλη, ὧν ἀνήκουσιν: 8 εἰς τὴν ἠθικήν, 8 εἰς τὴν Νομοθεσίαν καὶ δικονομίαν (νομικὸν δίκαιον), 8 εἰς τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν καὶ στατιστικήν, 8 εἰς τὴν Γενικὴν καὶ φιλοσοφικὴν ἱστορίαν ἡ ἀκαδημία αὕτη ἔχει ἕνα διαρκῆ Γραμματέα, 10 ἐλευθέρους Ἀκαδημαϊκούς. 8 ἐξωτερικοὺς συνεταίρους καὶ 48 ἀνταποκριτάς. Σύμπασαι αἱ ἀκαδημίαι συνέρχονται ἑτησίως εἰς συνέλευσιν τὴν 25 Ὀκτωβρίου· ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία συνεδριάζει καθ' ἑκάστην πέμπτην ἀπὸ τῶν 3—4½. Ἡ ἐγγραφὴ νέων μελῶν λαμβάνει χώραν ἐν ἡμέρᾳ Πέμπτῃ περὶ τὴν μεσημβρίαν. Διαθέτει 25 ἐπὶ κληροδοτημάτων ἐρειδομένων βραβεῖα, ἐξ ὧν τὰ τῆς ἀρετῆς τοῦ κληροδοτήματος Monthyon τὰ γνωστότατα εἰσί.

* * *

Αἱ πρῶται ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες. Ἐν Βιέννῃ, πρωτευούσῃ τῆς Αὐστρίας ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν πολιτικὸν φύλλον ὑπὸ τὸ ὄνομα „Ἐφημερὶς" ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1793· διήρκεσε δὲ ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἐπὶ μῆνας ἕξ, μέχρι τῆς 28 Ἰουνίου 1793. Ἐξεδίδετο εἰς 8ον τυπογραφικὸν σχῆμα καὶ ἀποτελεῖτο ὁτὲ μὲν ἐξ ὀκτώ, ὁτὲ δὲ ἐκ δεκαέξ καὶ εἴκοσι δύο ἐνίοτε σελίδων. Ἡ ἀρίθμησις τῶν σελίδων ἦτο συνεχής, μετὰ δὲ τὴν διακοπὴν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημερίδος, ἐδέθησαν τὰ ἐκδοθέντα φύλλα μετὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ δημοσιευθείσης προμετωπίδος, ἥτις εἶχεν ὡς ἑξῆς. „Ἐφημερὶς εἴτ' οὖν ἀκριβὲς ἀπάνθισμα τῶν κατὰ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον ἀξιολογωτέρων. ναὶ μὴν καὶ ἀκριβεστέρων παγκοσμίων συμβεβηκότων, ἅπερ φιλοπόνως καὶ ἐμμελῶς, δίκην μελίσσης ἀπανταχόθεν συλλεχθέντα, χάριν τῆς ἐπωφελοῦς τῶν πολλῶν περὶ τὰ νέα περιεργίας φιλοφρόνως ἐκδίδονται. Παρὰ τὼν Μαρκίδων Πουλίου. Βιέννῃ 1793." Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐξεδίδετο δὶς τῆς ἑβδομάδος· τὰ πρῶτα ὀκτὼ αὐτῆς φύλλα ἔχουσι σύμβολον οἰκίαν διώροφον καὶ πλοῖον περιεζωσμένα, δι' ὧν ὑπαινίττονται ἴσως ἡ πόλις τῆς Βιέννης καὶ ὁ ποταμὸς, Δούναβις, τὰ δὲ ἑπόμενα φύλλα βάθρον ἐνεπίγραφον ἔχον τὴν λέξιν Ἐφημερίς· ἐκ δεξιῶν παρίσταται ὁ Ἑρμῆς καὶ ἐξ ἀριστερῶν ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ βάθρου ἐξεικονίζεται ἡ Φήμη γονυπετὴς καὶ σαλπίζουσα διὰ δύο σαλπίγγων.

Βραδύτερον, ἐν ἔτει 1811, ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ ἑτέρα ἑλληνικὴ ἐφημερίς, ὁ Τηλέγραφος εἰς σχῆμα 4ον, ἧς ἐκδότης καὶ συντάκτης ἦν ὁ ἕλλην ἰατρὸς Δημήτριος Ἀλεξανδρίδης, ὅστις „ἔκαμε καισαροβασιλικὸν προνόμιον ἀπόλυτον μέχρι τοῦ 1832 ἔτους νὰ ἐκδίδῃ Ἑλληνικὴν ἐφημερίδα ἐν Αὐστρίᾳ", καὶ δυνάμει τοῦ προνομίου τούτου ἠπείλει κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1819 νὰ „καταδιώξῃ ὁποιονδήποτε ἤθελε τολμήσει νὰ ἐκδώσῃ ἄλλην ἐφημερίδα ἢ τεμάχιον αὐτῆς, ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ". Ἡ ἔκδοσις τοῦ Τηλεγράφου διήρκεσεν ἱκανὰ ἔτη κατά τινας δὲ μέχρι τοῦ 1837. Μετὰ τὰς δύο ταύτας παλαιοτάτας ἐφημερίδας ἐξεδόθησαν αἱ ἑπόμεναι.

„Ἐφημερὶς τῶν Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν τῶν Ἰονικῶν νήσων". 1817—1833 ἐν Κερκύρα.

„Ἐφημερὶς Αἰτωλική". 1821 χειρόγραφος ἐφημερὶς ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι.

Ἡ Ἑλληνικὴ Σάλπιγξ 1821. Ἐν Καλάμαις· θνησιγενής.

Ἑλληνικὰ Χρονικὰ 1824—1826. Ἐν Μεσολογγίῳ.

Ὁ φίλος τοῦ νόμου ἢ ἡ ἐφημερὶς τῆς διοικήσεως καὶ τῆς νήσου Ὕδρας. 1824 ἐν Ὕδρα.

Ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν. 1825—1826 ἐν Ἀθήναις εἰς 4ον.

Γενικὴ ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος. 7 Ὀκτωβρίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ, ἐφημερὶς τῆς ἑλλην. κυβερνήσεως. Συντάκτης αὐτῆς διετέλεσε μέχρι τῆς εἰς Ἑλλάδα ἐλεύσεως τοῦ Κυβερνήτου ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὃν διεδέχθη ὁ Δ. Χρυσείδης. Καὶ ἄλλαι πλεῖσαι βραδύτερον.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ ΥΙΟΣ.

Ὁ διάσημος υἱὸς τοῦ περιωνύμου γάλλου μυθιστοριογράφου, Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, φιλόλογος καὶ δραματικὸς ποιητής, ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῇ 28 Ἰουλίου 1824. Πρωΐμως εἰσαχθεὶς εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν, διεκρίθη κατὰ τὴν πρόωρον ἀνάπτυξιν καὶ ζωηρότητα τῆς διανοίας. Ἐν ἡλικίᾳ ἑκκαίδεκα ἐτῶν συνέθετο συλλογὴν στίχων, ὑπὸ τὸν τίτλον Les péchès de jeunesse μικρᾶς φιλολογικῆς ἀξίας. Συνοδεύων δὲ τὸν πατέρα εἰς τὰς κατὰ τὴν Ἱσπανίαν καὶ Ἀφρικὴν περιηγήσεις αὐτοῦ, ἔγραψε μυθιστορίαν ἐπιγραφομένην, Aventures de quatre femmes et d'un perroquet (1846), ἐκ τόμων δύο ἀποτελουμένην, ἥτις ηὐδοκίμησεν. Ἐνωρὶς ὅμως κατέλιπε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρός, συναισθανθεὶς ὅτι δὲν ηὐμοίρει τῆς λαμπρᾶς, καὶ γονιμωτάτης ἐκείνου φαντασίας. Ἐσπούδασεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν κόσμον, καὶ ἰδίᾳ τὰς τάξεις ἐκείνας τῆς κοινωνίας, ἐν αἷς ἡ λάμπουσα ἐξωτερικὴ μορφὴ ὑποκρύπτει πολλάκις τοσαύτην ἀθλιότητα. Ἀποτέλεσμα τῶν μελετῶν αὐτοῦ τούτων, ὑπῆρξαν αἱ πρῶται αὐτοῦ μυθιστορίαι, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς ἕτερον εἶδος τῶν τοιούτων συγγραφῶν, τὸ εἶδος τουτέστιν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ μυθιστοριογράφος ἐπιδιώκει τὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῶν παρατηρήσεων καὶ τῇ ἀκριβείᾳ τῶν εἰκόνων. Τὰ ἐξοχώτατα τῶν ἔργων αὐτοῦ, εἰς ἃ ὀφείλει τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ φιλολογικὴν δόξαν εἰσὶ τὰ ἑπόμενα. La dame aux camelias (1848), La dame aux Perles, La vie à vingt ans καὶ Diane de Lys. Αἱ μυθιστορίαι αὗται ἠθικὸν ἐπαγγελλόμεναι σκοπὸν καὶ τὸν βίον τῶν ἐκτὸς τῆς ἠθικῆς ὑπάρξεων ὡς ἀντικείμενον ἔχουσαι, εἰσὶν ἀξιοσημείωτοι διὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀπέριττον τοῦ ὕφους, τὰς δραματικὰς περιπετείας καὶ τὴν περιγραφικὴν δεινότητα· ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, υἱός, διέπρεψε πρὸ πάντων ὡς δραματικὸς συγγραφεύς. Ἀκολουθῶν τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Γαλλίᾳ ἔθος, μετήνεγκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὸ θέμα τῶν μυθιστοριῶν αὐτοῦ καὶ παρεσκεύασεν ἐκ τούτων δραματικὰ ἔργα, ὧν ἡ ἀπὸ τῆς σκηνῆς διδασκαλία ἐθεμελίωσε τὸν θριάμβον καὶ τὴν φιλολογικὴν τοῦ συγγραφέως ὑπόληψιν. Τὰ πέντε κυριώτατα τῶν δραμάτων αὐτοῦ, ἤτοι, ἡ Dame aux camelias, ἡ Diane de Lys, τὸ Demi Monde, La question d'argent καὶ La vie à vingt ans, λαμπρὰς περιέχοντα τῶν ἠθῶν σκηνὰς καὶ χαρακτήρων διαγραφὰς ἐμφαινούσας νοῦν παρατηρητικώτατον, ἐνθουσιώδους ἔτυχον παρὰ τῷ παρισινῷ δημοσίῳ ὑποδοχῆς, προκαλέσαντα σὺν τοῖς ἐπαίνοις καὶ πλείστας κατακρίσεις καὶ συζητήσεις τῶν ἠθικολόγων. Ἕκαστον τούτων ἐδιδάχθη ἐπανειλημμένως, πλέον ἢ ἑκατοντάκις ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Ἕτερα δραματικὰ ἔργα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, εἰσίν, ὁ Ἄσωτος πατὴρ (Le père prodigue) καὶ τὸ L'ami des femmes, ὅπερ μείζονα προὐκάλεσε κατακραυγὴν κατὰ τῶν ἠθικῶν τάσεων τοῦ συγγραφέως, ἢ θαυμασμὸν τῆς δραματικῆς αὐτοῦ τέχνης καὶ δεινότητος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ ΥΙΟΣ.

Συνειργάσθη μετὰ τοῦ Γιραρδίνου εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ δράματος, Supplice d'une femmes (1865), ἡ δὲ συνεργασία αὕτη ἐγένετο αἰτία τῆς μεγίστης τοῦ ἔργου τούτου ἐπιτυχίας.

Νέος ὢν ἔτι ἀπέκτησε πλοῦτον καὶ δόξαν διὰ τῶν μνημονευθέντων αὐτοῦ ἔργων, ἀλλὰ μὴ περιορισθεὶς εἰς ταῦτα μόνον συνέγραψε καὶ τὰ ἑπόμενα. Cesarine (1848), Le docteur Servans (1849), Tristan Le Roux (1850), Trois hommes forts (1850), Revenants (1851), Regent Mustel, Contes nouvelles (1853), Sophie, Printemps καὶ L'affaire Clemanceau, μυθιστορίαι κακουργοδικείου, ἥτις κατέστησεν ἐκ νέου τοῦ συρμοῦ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν μυθιστορημάτων· ἔτι δὲ ποικίλα ἄλλα ἄρθρα καὶ ἐπιστολάς, ἅτινα δὲν περιελήφθησαν ἐν ταῖς συλλογαῖς. Τελευταῖον δὲ αὐτοῦ καὶ ἀξιολογώτατον λυρικὸν ἔργον ἀναφέρομεν τὸ ἐπιγραφόμενον Atala. (Théatre historique) (1848). Ἐξελέγη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1874.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ ΤΕΥΧΕΙ.

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ, 1, 2, *μουσικὰ τεμάχια ὑπὸ Π. Κ. Ζαχαριάδου.*
ΑΚΑΗΤΟΙ ΣΥΝΔΑΙΤΗΜΟΝΕΣ, *εἰκὼν ὑπὸ Fritz Sonderland.*
Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ.

Ὑπεύθυνος Συντάκτης· Λουδοβίκος Βέρνερ. Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Κ. Γ. Κωνσταντινίδης. Τύποις· Φρειδερίκου Γιάσπερ.